

ERDÉLYI GAZDA

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expressz-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec | **Export. pezsgők**
Extra Sec | angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry. | Vin Brut | Britannia Sec.

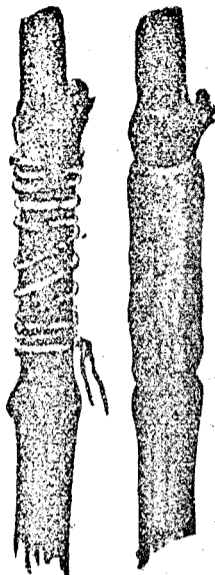
!Jutányos árak! — Árjegysék ingyen!

(821.)

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelő Szövetkezet.

— Alakult 1897-ben. —

Hirdetmény.

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet közhírré teszi, hogy 300 holdas, immunis talajú telepén termelt, csakis elsőrendű sima szőlővesszőket, egyes fajokból két éves gyökereket is, továbbá kiváló szép kajszin baraczk, alma, körte, meggy, cseresznye, szilva, őszi baraczk és birs oltványokat, ojtott epret, különféle díszfákat, cserjéket ajánl a legjutányosabb áráért.

A készletben levő ojtványok oly sikerültek, hogy a legnagyobb igényeket is kielégítik.

Árjegyséket kívánatra bérmentve küldünk. (819.)

Kolozsvár
Szentegyház-u. 6.

Budapest
V. Nádor-u. 3.

FODOR JÓZSEF

csász. és kir. udvari szállító,

butorgyáros, kárpitos és diszító.

Ajánlja a n. é. közönségnek ujonnan megnyitott **kész asztalos és kárpitos butorokkal** dusan felszerelt nagy

Butor-telepét

kegyes pártfogásába. A cég elve: pontos és lelkismeretes kiszolgálás, **szabott árak!**

(833.)

Eladó vagy haszonbérbe adó

Kisküküllőmegyében Nagy-Cserged végén Marosvásárhelyre vezető út szomszédságában egy 400 holdan felüli tagosított birtok, összekötve 6 osztályu uri új kőlak és 3 osztályu kőkonyhával, minden szükséges többnyire új gazdasági épületek, 40—50 darab marhának istállóval és gyümölcsösökkel.

A tagnak nagyon magas Héderfája felüli részén van egy délnek fekvő mély termő rétegű 40—50 holdnyi szántó kis emelkedéssel, mely éppen ripária alanyu szőlő oltvány telepítésére fagymentes fekvésénél fogva is olyan alkalmas, a milyen alig lehet valahol találni.

A szükséges trágya és permetező anyag 140 hold kaszáló, legelő és a mellette levő bővizű csorgóval, minden költséges fuvarozás nélkül előállítható.

Megminelése részben a lókapával is eszközölhető, de ez az alig 20 percz távolságra fekvő 3 község munkaereje által is biztosítva van.

Gerendi Istvánnál

u. p. Sövényfalva.

(838.)

Rácz György

Jolánföldi **szőlő-oltványtelepe és kertészetében**, Kula, Bácsmegeye, jutányos áron kapható **szokványminőségű**, fajtisza, Rupestris Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökeres fásoltvány; sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma és körte vadoncok, útszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre **Gleditsia élősövény.**

Árjegyséket kívánatra küld az

(804.)

Intézőség.

Szőlőkaró.

Elismert jó minőségű hasított, hegyezett és tisztított

tölgyfaszőlőkaró

1.60, 1.80 és 2.00 méter hosszban, bármely állomásra szállítva jutányos áron beszerezhető.

Ney Ármin fakereskedőnél,

Kolozsvár, Kornis-u. 1. sz.

A karók 20 darabos csomagokban, dróttal kötve kerülnek feladásra.

Állandó nagy készlet minden hosszban.

(809.)

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely *Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül*. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közvélemény akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi*.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — *kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.*

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

ezimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A székely kongresszus ügye. <i>fsz.</i>	111
A cukor.	113
Mesterséges takarmány termesztés. <i>Báró Kemény József.</i>	114
Termeljünk seprő cirkot. <i>Hosszu Albert.</i>	116
Tárca:	
A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik.</i> (5)	112
Kisebb szakközlemények:	116
Vegyes közlemények	117
Hirdetések	

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a
minők

28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN

kaphatók.

A székely kongresszus ügye.

Megvalljuk: szándékosan hallgattunk e kérdésben mindezeideig. Hallgattunk azért, mert a rohamosan torlódó események tiszta képét magunknak megrajzolni — máig alig tudtuk.

Kezdetől elfoglalt álláspontunk az volt, hogy a székely kérdés, helyesebben az erdélyi magyarság kérdése, erkölcsi és anyagi stagnálása, itt-ott: visszafejlődése — nem egy vaskalapos studirozással felfedezendő és nagy hűhóval megoldandó problema, hanem a mi köztudatunkban immár teljesen ismeretes kórfolyamat, melynek diagnózisa régen meg van állapítva s melynek gyógyító szereit is sokkal inkább a háziszerek kamrájából kell hogy kikerüljenek, mint egy színes-hangos kongresszus lombikjaiból.

Ez volt a mi felfogásunk, azoké t. i., akik a mi istenadta szerény „erdélyi észjárásunkkal“ a közpályán szoktunk „pöcökkel“*) S bizony-bizony ezt a mi különleges felfogásunkat osztják még igen sokan:

„... erdélyi urak, szegény, de büszke urak, rendkívül értelmes, de fejtelten urak, akik egyformán hazafiak valamennyien, de nem egyformán okoskodnak ketten sem; a kik külön-külön hat ember helyett képesek dolgozni, de hatan együtt egy helyett sem; akik ékesen tudnak beszélni, de éktelenül bizalmatlanok: ketten egymás közt, közösen a harmadik iránt, hárman együtt az egész világ iránt...“ és így tovább.

Amint azt a jövő székely kongresszus ügyvezetője igen szépen megírta az általa szerkesztett „Hazánk“ című ismert irányu napilap febr. 18-iki számának vezető cikkében.

Azonban tiszteljük az ellenvéleményeket, megbecsüljük a mások nézeteit is, sőt el tudunk esetleg képzelni még egy tényleg komoly és hasznos kongresszust is. De csak úgy, ha azt értékes munka előzi meg és ha annak rendezőit sokoldalú tapasztalat, alapos tájékozottság és a viszonyokkal számoló tudás képesíti a nagy feladatra.

*) A „Magyarország“ szótárából.

Hogy ezen utóbbi passzust miért írtuk, azt is elmondjuk. Ilyen komoly és hasznos kongresszusnak tartottuk és tartjuk mi ma is azt, amelyet — minden más célra törő kezdeményezést megelőzően — az „Erd. Kárpát-Egylet“ munkával és hűhó nélkül kezdeményezett s a melyben való részvételtől idegenkedni épen semmi okunk nincs.

Ezt a legelőször kezdeményező egyletet illetve a „Magyarság“ című fővárosi lap (febr. 14. sz.) azzal a váddal, hogy „... nem tud lemondani arról, hogy a székely kongresszust az „O. M. G. E.“ teljes kizárásával egyedül csakis ő rendezze s a többi illetékes tényezők körülötte csak diszletül szolgáljanak...“ Ezt az egyesületet vádolja ugyanaz és ugyanott „folytonos elsőségkereséssel és félrehúzással“ és fenyegeti meg vele együtt még az „E. G. E.“-et is azzal, hogy: „... ha nem csatlakoznak? Akkor őket elsőpri az útból az az áradat, amely sokkal erősebb már, hogy holmi kanapé-pörökkel és úgynevezett „erdélyi észjárással“ meg lehessen akasztani...“

Azt hisszük, mindenki indokoltnak fogja tartani kíváncsiságunkat, amelylyel ezen idézett hatalmas elsőpró „áradat“ eredete, iránya és világosabb körülírása után érdeklődünk.

Amit a fennebbieken előadtunk, az tulajdonképen az elemi iskolákban kedvelt farkas és bárány meséjének korszerű ismétlődése. Nem erre fektetjük azonban mi a fősúlyt. Ne érjen minket a kanapé-kérdés vádjá!

Arra fektetjük a fősúlyt, hogy bizalmatlanságunkat fejezzük ki a székely kongresszus új rendezőinek, vagy — ami szintén nincs kizárva — a második székelykongresszus rendezőinek hivatottságával és alaposságával szemben.

Nézzük csak, hogy miképen ír az „O. M. G. E.“ kongresszusának újonnan megválasztott ügyvezetője a marosvásárhelyi előkészítő értekezlet után három nappal, az ő félnapos tapasztalatai nyomán:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

Szállítja
a Jenner-Pasteur-féle
oltóanyagokat,
melyek a legjobb tudományos módszer
szerint

Pertik professor felügyelete alatt
készülnek.

Lépfene ellen

híjak, lovak, szarvasmarhák oltása.
Az anyag nem veszíti hatását, hónapokig eltartható.
Kütiő feeskendők. Egyszerű, könnyű kezelés.

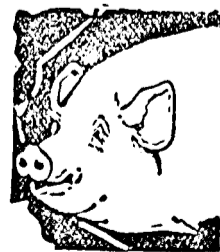
Á r a k :

A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenkint 12 fill.
A szérumos tartós oltás „ „ 30 „
Egy birkaoltás lépfene ellen 12 „
Egy lo .v. szarvasmarha ojtás lépfene ellen 25 „

Sertésorbánc ellen

a rapid serum az orbáncos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

A tartós ojtóanyagot a sertések jól tűrik, nem okoz utólagos megbetegedést, nem fogynak le az állatok és egy teljes esztendőig védve maradnak.

„(B. B.) Ha látni akarsz parasztot, szegény és szurtos parasztot, oskolázatlan bölcsességével agyafurt és bizalmatlan parasztot, törvényt járó ügyes-bajos és mégis munkanélküli, puliszkaéhes parasztot: hát eredj csak le a Székelyföldre.

Ha akarsz látni mezőségeket, melyek a varjunak is nagy kinnal termelik meg táplálékát: esőtől kilúgozott, ökönyűző kopár halmokat; parlagon heverő erdőségeket; ha akarsz látni nyomorult falvakat, melyekben a szalma a legnagyobb luxus, melyekben az istállókat iskoláknak nevezik s melyeknek népe azzal a tudattal nyomorog, hogy megcsalattott; ha látni akarsz városnak nevezett sárfészket, utnak nevezett sártengert; közigazgatásnak nevezett emberkinzást; mezőgazdasági természetnek nevezett kukurica-morzsolást; adónak nevezett baromigát; hitelnek nevezett bakonyi rengeteget; telekkönyvezésnek nevezett csáki szalmát; közoktatásnak nevezett iskolahiányt; nemzeti kulturának nevezett eloláhosítást; ha egy mostoha vidék s elhagyatottságában pusztuló népének drámai képét látni akarod, eredj csak le a Székelyföldre.“ („Hazánk“ vezércikke, febr. 18-án.)

Valóban csakis így és ilyeneket lehet írni egy félnapos tanulmányút után. Szegény székely nép, melynek legutolsója is: ősrégi nemességgel bír — ime „szurtos paraszt“ lettél és „oskolázatlan“ vagy, habár közöttetek a hattól harminc évesig nincs is írástudatlan ember!

De nem méltatom tovább azt a sok ruthénföldi kópiát. A kik ismerik a mi szép, természeti kincsekben gazdag és termékeny székely földünket és annak magas intelligenciájú takaros népét, mely még ma is kenyeret eszik és cseréppel fedett tiszta házakban lakik — azok anélkül is bő anyagot találnak e kis citátumban egy jóízű tartós derűtség előidézéséhez.

A derűtségről a cikkely más részei is gondoskodnak; ime egy részlet a: „Kati gyere ki“:

„Urak és parasztek körülállják a székely kérdést. Csak egyetlen meghívott tag hiányzik: az Erdélyi Kárpát Egyet. Hívták, nem jött. Kérlelték, hogy: Eke gyere ki. De ő nem jött ki.“

Majd tovább a tárgyhoz méltó komoly fenséggel így ír:

„Nem büszke parancsnokok kellene ahhoz a feladathoz, hogy a székely akció egyetemes alapon induljon meg, hanem a közös munkaterv érdekében szubordinálható közlegénység. Ez nehéz feladat volt, mely majdnem kivihetetlennek tünt fel előttem . . .“

Tehát: „szubordinálható közlegénység“ kellett. És ennek a kivihetősége nehéz feladat volt. Milyen jó, hogy csak „volt.“!

Az új ügyvezető tájékozottságát ő maga így mutatja be:

„A mai naptól kezdve nemcsak hiszem, de tudom is, hogy a székely kérdés borzasztó seb a mi testünkön . . .“

A cikk a következő fenyegetődzéssel végződik:

„Csufosan elmarad, aki csak kurjongatni tud és előre halad, aki tenni akar.

Most már aztán, tisztelt rendező társadalom, több címkérdés ne legyen ám! A székely mentő-akció nemzeti ügy. Ebben a munkában utolsónak lenni is nagyobb tisztesség, mint elsőnek lenni a kimaradók között.“

Hogy itt minálunk, a mi ügyeinkben, eddig kik „tettek“ és kik „kurjongattak“ csupán, azt én ezuttal nem tartom szükségesnek kifejtetni.

Mindezeket pedig (amiket már előttünk jó idővel mind megírtak az erdélyrészi napi sajtónak legelőkelőbb képviselői) mi most teljességgel nem hecc kedvéért

idéztük újra fel. Csak bizalmatlanságunknak részbeni indokai gyanánt és főképp azért, mert a közönség igazán rég várja, hogy a napi sajtóban válasz nélkül elhangzott eme megjegyzések valamelyes komoly feleletet vonjanak maguk után s még inkább várja azt, hogy a kongresszus rendezői már egyszer, bár nagy vonásokban, valami elfogadható programot adjanak nemes céljaik felől.

Méltányoljuk mi az „O. M. G. E.“-nek nagy erejét, értékes munkásságát és általában: szép missziókra való hivatottságát — a maga idejében és a maga helyén. Ismerjük az új ügyvezetőnek tehetségét, buzgóságát és azt szívesen honoráljuk elismerésünkkel — ha nem vállalkozik erején felül.

De — engedelmet kérünk — semmi hajlamot nem érezünk ahhoz, hogy csupán a nagyobb fiúst kedvéért, hozzácsatlakozzunk egy régebbi hasonló törekvést elnyomni akaró új mozgalomhoz, amelynek vezetői a szanálandó viszonyokat abszolúte nem ismerik, amelynek vezetői viszonyainkról és mirőlünk így irnak és ott irnak, ahol azokat az írásokat mi olvastuk.

A helyzet most már egész világos. Az „O. M. G. E.“ folytassa megkezdett művét, mi, erdélyrésziak is dolgozunk a magunk esze és felfogása szerint. Utjaink bizonyára nem fogják egymást keresztezni. Ha ők sikert fognak elérni, mi nem fogunk ürmöt cseppíteni az ők örömükbe s erre viszont mi is igényt tartunk.

A közmondás szerint: „Minden út Rómába vezet.“ S a végén majd elválnak, hogy ki milyen Rómába akart eljutni.

fsz.

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Irta: *Sienkiewicz Henrik.*

(5.)

I. FEJEZET.

As Óceánon.

Az olajos lámpák kialvóban voltak. Mind sötétebb lett és az öreg Vavsonnak meg Marisának úgy tetszett, mintha már a halál örök éjszakája közelednék.

— Marisa! szólalt meg a paraszt szakgatott hangon, mert lélegzete elállt — „Marisa, bocsáss meg, — tönkre tettelek — utolsó óránk ütött — bűnös szemeink nem látják már többé ezt a világot, — gyónás nélkül — kenet nélkül — nem a földbe temetve — egyenest a vízből megyünk az örökbíró elé — szegény gyermekem . . .!“

Es amint az öreg így jajgatott, Marisa előtt világos lett, hogy nincs többé menekvés. Mindenféle gondolatok járták át esztét, és lelke mélyén fájdalmasan kiáltott egy hang:

— Jaskó! Jaskó! Szívem szerelme! Halasz-e engemet ott Lipincében?!

És óriási fájdalom szoritotta össze szívéét, hogy hangosan fölzokogott belé. Abban a siri csöndben, mely a teremben uralkodott, fölhangzott zokogása. Az egyik sarokból feléje szólt egy kiáltás: „Csönd!“, de elhallgatott mindjárt, mintha saját hangjától ijedt volna meg.

Időközben megint a padlóra hullott egy lámpaüveg és a láng kialudt. Még sötétebb lett. Az emberek egy sarokba bujtak össze, hogy közelebb legyenek egymáshoz. Aggodalomteljes csönd honolt mindenütt . . . Ekkor egyszerre fölhangzott Vavson szava:

— Kyrie Elejzon!

— Christe Elejzon! válaszolt neki zokogva Marisa.

— Krisztus hallgass meg minket!

— Mennyei Atya! Isten, könyörülj rajtunk!

A létániát mondták el. A sötét helyiségben különös ünnepélyességgel zengett az öregnek hangja és a lánynak zokogás által áttört felelete. A kivándorlók némelyike levette fővegét. Marisa nem sirt már, mindkettőjük hangja nyugodtabb és tisztább lett és kívülről az üvöltő vihar kísérte imájukat.

Egyszerre csak hangosan fölkiáltott

valamelyik a bejáróhoz legközelebb állók körül. Egy hatalmas hullám benyomta az ajtót és betört a helyiségbe. Zubogva ömlött el a víz az egész teremben. Az asszonyok elkezdtek borzasztóan kiáltozni és ágyaikra menekültek. Mindnyájan azt hitték, hogy a vég van itt.

Egy pár pillanat múlva lámpával kezében megjelent az ügyeletes tiszt csuromvizesen, kipirult arccal. Egy néhány szóval megnyugtatta az asszonyokat. Megmagyarázta, hogy a víz csak véletlenül hatolt be és hogy a veszély egyáltalában nem nagy, mert hisz a hajó a nyílt tengeren van.

Elmult egy óra és azután még egy. A vihar egyre jobban örvongött, tombolt. A hajó recsegett és ropogott, a tenger ide-oda dobálta, de el nem sülyedt az. — Lassacskán megnyugodtak az emberek és olyik aludni is lefeküdt már.

Megint eltelt néhány óra és szürke, homályos világosság hatolt be a felső rácsos ablakon és bevilágította a termet. Feljött az Óceánon a nap; halvány zavaros, bujkáló nap. De mégis reménységet és bizodalmat keltett feljöttével.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(698.)

A cukor.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet februárius 26-iki választmányi ülésének határozatából a földművelésügyi miniszterhez a következő fölterjesztést intézte.

»Nagyméltóságú Miniszter Úr,
Kegyelmes Urunk!

A gabonafélék árának állandó alacsony volta és folytonos hanyatlása a magyar mezőgazdaságot is abba a kényszerhelyzetbe hozta, hogy a teljesen külterjes gabonatermesztésről a kapások, hüvelyesek és más kereskedelmi növények termesztésére térjen át. A belterjesebb gazdálkodásra való kényszer és az arra való céltudatos buzdítás nyomán terjedt el nálunk a cukorrépa termesztése. Jó és állandó jövődelmet adott ott ahol a talaj-, éghajlat-, és munkáviszonyok megfelelőek voltak. A cukorrépa termesztéssel együtt terjedő cukoripar biztosította, még pedig szerződésileg biztosította a gazdát a répa átvételéről. A cukorrépa termesztés terjedt és terjedésével a mezőgazdálkodás formáját sok helyen kedvezően alakította át, a föld nagyobb hozadékát eredményezte és még az állattenyésztésre is belterjesen hatott. És nemcsak a mezőgazdaságnak, de az ipar több ágának: a cukoriparnak, műtrágya- és más iparnak is nagy hasznára volt.

A cukorrépa termesztés nagy fejlődéséről mezőgazdasági statisztikánk számai tanuskodnak. Az 1881—85. években a cukorrépa termő területe még csak 34000 hold, 1886—90-ben 47000 h., 1895-ben (tehát a gabona árának leghanyatlóbb korszakában) már 160,000 k. hold; az 1891—2 évi campagne-ban 182 812 k. hold volt a répával bevetett terület. A területtel együtt emelkedett a cukorrépa termése is. 1881—85-ben 6 és fél millió mm, 1886—90-ben 8 millió, 1895-ben 18 és fél millió, 1901—2-ben 22 és háromnegyed millió métermázsa répa termett Magyarországon.

A cukorrépa terület legnagyobb volt a Duna balpartján, ahol a termesztéshez legalkalmasabb kézi munkaerő a leginkább meg van, és a jobb partján, ahol a mezőgazdasági kultúra a legfejlettebb. A Királyhágón inneni országrész-

ben is terjedt és terjed ma is. 1895-ben 9164 kat. hold volt cukorrépával bevetett területünk, 1901-ben már 10500 a cukorrépa területe s ebben Alsó-Fehér, Brassó, Háromszék és Maros-Torda vármegyékünk részesednek a legnagyobb számokkal. A cukorrépa termesztésnek mezőgazdasági és közgazdasági fontossága tehát nemcsak az egész országra, de hazarészünkre nézve is nagyon nagy. Mezőgazdaságunk intenzivitásának fokmérője ez és a belterjes gazdálkodás első eszköze. Fokozza jelentőségét az, hogy a kedvezőtlen anyagi viszonyok közt levő Székelyföld két nagy vármegyéjének gazdalkosságát erősen érdekli.

Most a cukorrépa termesztés és a cukoripar egy sulyos csapás előtt áll. A brüsszeli cukorkonferencián Anglia kormányának megbízottai azt a követelést terjesztették elő, hogy a kontinentális államok a cukorkiviteli prémiumokat szüntessék be, a cukor behozatali vámját pedig 5 frankra szállítsák le. Amennyiben a kontinens államai ebbe nem egyeznének bele, Anglia magas retorziós vámokat szándékozik életbe léptetni. Nyilvánvaló Anglia szándéka: vagy elfogadják ezek az államok követeléseit és akkor versenyük meggyöngyülésével megerősödnek az angol gyarmatok cukortermelése és versenye; vagy nem egyeznek bele és akkor a retorziós vámokkal nagy vámbevételhez jut Anglia. Hogy milyen nagy érdeke van Angliának a cukorkérdésben, azt megértjük abból, ha számításba vesszük azt, hogy cukorbehozatala az 1899—900 évben 1.679.888 tonnát tett ki, cca 1400 millió korona értékben.

És micsoda Magyarország érdeke a cukorkereskedelemnek ebben a cukorrépa termesztés és cukorgyártást is sulyosan érintő új alakulásában? Magyarországnak Angliába 1900-ban 78.446 mm. 1901-ben 50.143 mm. cukorkivitele volt, a retorzió itt tehát csak kisebb mértékben sújtana. De bizonyos, hogy az anyaország példájára Brit-Kéletindia és a többi angol gyarmat is életbe léptetné a büntető vámokat, vagy ha nem is, az osztrák gyárak egész erejükkel rávetnék magukat erre a mi piacunkra, miután az angol piacról kiszorulnának. Indiába pedig 1901-ben már 661.502 métermázsa cukor-

kivitelünk volt. Ha innen kiszorulnánk, az már érzékeny veszteség lenne ránk nézve. De még ezt is pótolhatnók a belföldi fogyasztás emelésével és a Balkán piac megnyerésével. Csak-hogy Ausztriával való közösségük megszabja cselekvésünk határát. Mert Ausztria közel 6 millió métermázsa Angliába irányuló cukorkivitele még sokkal nagyobb kárt szenvedne a retorziós vámokkal való elzárkózás által, mint a mienk.

Az Anglia által követelt cukorkiviteli prémiumok megszüntetése és a behozatali vámnak 5 frankra való csökkentése érzékeny kárt okozva a cukorgyáraknak, közvetve mégis leginkább a mezőgazdaságot, a cukorrépa termesztést sújtana. De míg a cukorgyárak melyek eddig az általuk fizetendő répaáraknál figyelembe vehették a kiviteli prémiumot és a cukorkartell nyereségét, meg fogják találni azt módot, mely által ezeknek elvesztése esetén is kárpótolva leendnek, addig a répa termesztőknek a répa süllyedő ára határozott és helyrehozhatatlanul nagy kárul lesz. Par excellence mezőgazdasági kérdés ez a cukorkérdés.

A prémiumok megszüntetése kétségtelenül a cukorkivitel és ez úton a cukorrépa termesztés korlátozását idézné elő az által, hogy a kivitel kevésbé jövedelmezővé válván ez által elesnék egy tényező, mely a termesztésre talán indokolatlanul is, talán mesterségesen is fokozóan hatott. A prémium eszköz volt arra, hogy a cukorgyárak nagyobb üzemből, kivitelre dolgozhattak és ennek kilátásában nagyobb árt fizethettek a gazdának répájáért. Az eddigi 11 aranyforintos védővám a közös vámterületet a kedvezőbb termelési és gyártási viszonyú Németország versenytől megvédte. Még nem is egészen, mert a cukorgyárosok az új autonóm vámtarifában 15 aranyforintra kérték a vámot megállapítani.

Anglia követeléseinek teljesülése esetében a közös vámterület cukorgyárosait tehát kétségen kívül két csapás érné. Az egyik, a kisebbik a prémiumoktól való elesés volna; a másik, a nagyobbik a behozatali vámoknak leszállításával piacának az előnyösebb helyzetben levő Németországnak való kiszolgáltatásává érné.

Vavson és Marisa minden imát elmondtak, a mit csak kívülről tudtak, azután prices cseikre vonszolták magukat és csakhamar mély álomba merültek.

A reggelire hívó harang szavára ébredtek csak föl. De nem voltak képesek enni. Fejük nehéz és nyomasztó volt, mintha ólomból lett volna. Az öreg még rosszabbul érezte magát, mint a lánya. Szegény feje nem értett meg most semmit. Az a német, aki az Amerikába való kivándorlásra rábeszélte, mondta ugyan, hogy a vizen körösztil kell menni; de soha el nem képzelte azt, hogy ez a víz ilyen nagy is lehet, hogy ilyen sok napon és éjjelen át tart az utazás. Azt hitte, most is úgy egyszerűen körösztiljut a vizen, mint ahogy életében már néhányszor körösztil jutott. Ha csak sejtette volna is, hogy a tenger ilyen óriási, bizonyára otthon maradt volna Lipincében. Ezen kívül egy más gondolat is ránehezedett. Nem a romlásnak vetette-e oda lelkét és a gyermeke lelkét? Nem bűn volt-e az egy lipincei jó kereszténytől, az Istent kísérteni és ilyen pokoli örvények fölött utazni, immár ötödik napja, hogy a parthoz érjenek, ha ugyan valóban létezik odaát part...

Pedig félelme és aggodalma két teljes napon át nőttön-nőtt még. A vihar még negyvennyolc óráig dühöngött — azután elült egy kevésbé.

Megint bátorságot kaptak és fölmentek a földélzetre. De mikor megpillantották a borzalmas fekete, még mindig földult víztömeget, az óriási vízhegyeket, melyek a hajó felé gördültek és a feneketlen, folyton mozgó örvényeket, akkor megint azt hitték, hogy csak az isteni vagy más emberfölötti hatalom mentheti meg őket, de halandó ember keze sohasem vezérelheti őket a mentőparthoz.

Végre egészen kiderült az ég. De egyik nap a másik után telt el és köröskörül még mindig nem lehetett látni semmit — semmit, csak a tenger végtelenségét, majd zöldes, majd kékes csillogásban összefolyva a mennyboltozattal. Az égen, magosan néha könnyű, világos felhők surrantak tova, melyek a nap lementekor egész vörösek lettek és a távol nyugaton pihentek el... És a hajó mintha üldözte volna őket, miközben továbbszáguldott a vizen, fölbarázdálva azt és tajtékot túrva rajta...

Vavson már egész komolyan gondolt arra,

hogy talán soh' sem lesz vége a tengernek. Megemberelte magát és elhatározta, hogy kérdezősködni fog.

Egy napon egy feléje haladó hajóslegény előtt mélyen megemelte négyszögletű sapkáját és alázatos hangon kérdezte tőle:

— Nagyságos úr, sokáig fog még tartani, mig partra érünk?

— És, ó csodák csodája! A hajóslegény nem nevetett, hanem megállt és figyelt. Vörös, szelétől kicszerzett arcán a gondolkodás erős munkája és a visszaemlékezések érzése tükröződött vissza, anélkül azonban, hogy azok határozott alakot öltöttek volna... Egy idő múlva megszólalt:

— Mi?

— Földre érünk már nemsokára, nagyságos uram?

— Két nap! két nap! válaszolt lengyel anyanyelvén nagy fáradsággal a hajóslegény és egyidejűleg két újját is fölemelte.

— Alázatosan köszönöm!

— Hova valók vagytok?

— Lipincéből valók.

— Lipince! Mi az?

Marisa, aki e közben a beszélgetés

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: **BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Szükségképen be kellene állni a gyárak üzemredukciójának és illetőleg a répa ár nagyarányú csökkentésének. Aligha pesszimistikus az a számítás, mely szerint az angol követelések teljesülésének esetében a finom cukor ára a mai 84 koronáról 60 koronára süllyedne, ami a mai 170—190 filléres répaárnak 140 fillérré való esését jelentené. Eddig — az utolsó 1901—2 évi campagne-ban — földolgozott 22,752.222 métermázsáért fizettek a gyárak 41,709.508 koronát, átlagban mm.-ként 1.83 koronát. Ha — ami még szinte jó esetnek nevezhető — a répaért ezután 1.40 korona árt érhetnek el a gazdák, ez maga nem kevesebb, mint 9,785.000 korona veszteséget jelent a magyar cukorrépatermesztésre, magyar mezőgazdaságra. Még pedig éppen abban a kedvezőtlen időszakban, mikor a gazdának a cukorrépatermesztésbe vetett hite az egyetlen vigasztaló momentum lehet. De essék bár csak 20 fillérral is a répa ár, már ez is nagy kára a gazdának és a mezőgazdaságnak és már ez is a föllendült cukorrépatermesztés visszaféjlesztésére hatna. Pedig a cukorrépatermesztés redukcója ma már nagy kára lenne mezőgazdaságunknak, mert kisebb gazdáink is kezdik már ennek a belterjesebb termelési ágának finánciális és gazdasági előnyeit fölismerni; a termelés csökkentése itt visszasüllyedés lenne az extenzív gazdálkodásba.

Hogy a cukoriparnak is óriási fontosságú kérdése az, az elől egy pillanatra sem zárkózunk el mi sem, mikor első sorban a mezőgazdaság szempontjából tárgyaljuk azt. Cukorrépatermesztésünknek és cukoriparunknak közös nagy érdeke az, hogy a státusquo fönntartható legyen. De mihelyt már nincs kilátás — amint hogy nincs — hogy ez fönntartható lesz, mihelyt számolunk azzal, hogy áldozatok nélkül sem a mezőgazdaság, sem az ipar tovább nem működhetik; az áldozatok viselésének egyenlő megosztásáról kell gondolkodnunk, de gondolkodnunk kell olyan módokról is, melyek az áldozat nagyságát lehetőleg csökkentik.

Azzal számolnunk kell, hogy Anglia főkövetelménye, a prémiumok eltörlése az egész kontinensen be fog következni. Az exportpolitika ezzel súlyos csapást kap, a cukorrépatermesztésnek még a tulprodukciónak is való fokozása ennek a mesterséges eszköznek eljétése által alább fog hagyni. A külföldi piacok helyett a belfogyasztás megerősítése kell, hogy célunk legyen. A répaár, különösen pillanatnyilag így is le fog szállni, a cukor árával egyetemben, de a biztosabb, közeli belpiac fejlődése ezt bizonyos idő múlva ekviparálni fogja. Ami Anglia másik követelményét, a behozatali vámnak 5 frankra való leszállítását illeti, az elfogadhatatlan, az óriási mértékben káros lenne mezőgazdaságunkra is, iparunkra is. A mai 11 forintos

közben odajött, pulykavörös lett. De csakhamar szemérmesen fölvetette szeméit a hajóslegényre és a falusi lányok sajtáságos hangján szólt:

— Posen vidékéről jövünk, uram . . .

A hajóslegény gondolatokba mélyedve hámult a hajókorlátot összefogó rézkapcsokra, azután a lány lenszőke haján futott végig tekintete. Viharedzett arcán valami meghatottság-féle cikázott. Látható komolysággal kezdett beszélni:

— Danzigban voltam . . . értek lengyelül . . . Poroszországból való lengyel . . . testvéretek vagyok — de már régen volt . . . Most német vagyok . . .

— Fölvette a kötelet, melyet az imént letett, elfordult tőlük és a matrózok „ho, ho, o!” kiáltásával kezdte azt huzni.

Valahányszor ezután Vavson és Marisa a földézetten megjelentek, alighogy meglátta a lányt, barátságosan mosolygott rá. Ők is örültek neki. Most volt végre ezen a német hajón legalább egy lélek, aki barátságos érülettel volt irányukban.

(Folytatjuk)

behozatali vám is elégtelennek látszik, de az 5 frankos vám, az halálos csapás lenne cinkor-indrusztriánkra és répatermesztésünkre. Valamilyen közepet fogadhatunk csak el. De ha nem hagyhatjuk a közös vámterületnek piacát, tönkre tétetni a nála erősebb termelésű Németország versenye által, másrészt nem engedhetjük azt sem, hogy Ausztria hatszorta nagyobb kivitelének megtorlódása következtében a mi most szintén kivitelre termelő, de szintén kivitelünkben korlátozott piacunkra vesse magát.

Két eshetőséggel számolunk, mikor az események hatása alatt a mezőgazdaság érdekében és az ipari érdekek figyelembe vételével javaslatunkat Nagyméltóságod elé terjesztjük. Az egyik eshetőség az, hogy Anglia úgy a kiviteli prémiumoknak a megszüntetéséhez mint az 5 frankos behozatali vámnak megállapításához ragaszkodik; a második eshetőség az, hogy csupán a kiviteli prémiumok megszüntetésének követelése mellett marad meg. — mert nádcukortermelésének, gyarmatainak legfontosabb érdeke ez — míg a behozatali vámnak 5 frankra való leszállítását nem követeli föltétlenül, amint hogy az inkább Franciaországnak érdeke.

A fönnebb vázlatosan rajzolt, mert hiszen Nagyméltóságod által bizonyosan bölcsen ösmert helyzet alapján mint a Királyhágon inneni országrész mezőgazdasági érdekképviselője, a mezőgazdasági érdekeket első sorban figyelembe véve Nagyméltóságodhoz, mint földmivelésügyünk vezetőjéhez vagyunk bátrak a következő javaslatunkat érvényesítés végett fölterjeszteni:

Az első esetben:

1. A kivitt cukor métermázsánkénti — az 1899: XVIII. törvénycikkben megállapított — 3.20 és 4.60 koronás praemiumpát Anglia követelésére ne ejtsük el, hanem tartjuk fönnt, hogy a Balkán államok felé irányuló kivitt fokozzuk s így az angol piac elvesztéséért kárpótoljuk magunkat.

2. Ugyanakkor a belfogyasztás megerősítésére és megnagyobbítására a cukor 38 koronás fogyasztási adója csökkentendő, mert hiszem Ausztria-Magyarország ezen fogyasztási adótétele a német 20 márkás, az orosz 27.1 koronás adótételnél sokkal magasabb, fejenkénti 8 kg. cukorfogyasztása pedig éppen ezért a német, az orosz, angol és francia fogyasztásnál jóval kisebb.

3. A cukor behozatali vámjának 5 frankra való leszállítása el nem fogadható s amennyiben Anglia ehez a követeléséhez ragaszkodik, a védővámok a mai 11 arany forintról 15 forintra emelendők föl, hogy az idegen verseny elől elzárkozzunk.

4. A cukortermelés kontingentálandó, mint ahogyan a szesztermelés kontingentálva van és a kontingensen fölül termelt cukor külön nagyobb adó alá essék.

5. Az Ausztriával való vámegegyezés során külön adótétel alá sorolandó a magyar és az osztrák cukor, hogy az osztrák verseny cukortermelésünket ne károsítsa.

6. A denaturálás utján állati takarmányozási célokra használható cukor az adó alól kivéssék, hogy ez által a cukorgyártás megcsappant kivitele által eme cikkének értékesítésével legyen rekompenzálható s a mezőgazdaságnak is olcsó és jó takarmányszer legyen adható.

7. A lehető legmesszebb menő és a mainál nagyobb vasuti tarifális kedvezmények adandók a termelőknek a cukorrépa-szállításnál, a gyáraknak a denaturált cukor és a melássh, valamint a répaszelet szállításánál.

A második esetben:

1. A cukor kiviteli jutalmi a folyó évi őszi campagnetól kezdődően elejthetők, ha abba a kontinens összes államai beleegyeznek.

2. A kiviteli praemiumok elejtésével egyidejűleg az azokra fordított összeggel a cukorfogyasztási adó beszállítandó, mint ahogyan az 1898. ápril 20 ról kelt indokolás azt a következő szavakkal meg is igéri: „E törvényjavaslat szerint egyuttal fölhaltalmazás adatik arra nézve, hogy amennyiben a nemzetközi tárgyalások eredményre vezetnének, a kiviteli jutalmak, a cukoradó megfelelő leszállítása mellett, aránylagosan leszállíttassanak, esetleg egészen meg is szüntettessenek“.

3. Ha Anglia nem föltétlenül ragaszkodik az 5 frankra való vámlészállításhoz, a cukor behozatali vámjának leszállításánál egyelőre 15 koronás vámnál kevesebbe belenem egyezhetünk és csak fokozatosan szállítható ez le egész 10 koronáig. De ebbe is csak akkor mehetünk bele, ha ennél nagyobb behozatali vámot egy állam sem állapíthat meg és ha Anglia így is biztosítja cukorunknak „a legtöbb kedvezményes“ elbánást.

Az első eshetőség 4., 5., 6. és 7. pontjai ebben az esetben is fönntartandók.

Igyekezünk megvilágítani azokat a bajokat, melyek a cukoriparban beállható komplikációk eseteiben a cukorrépatermelésre is fognak nehezédeni s melyek annak fejlődését fogják megakasztani; igyekezünk olyan módokat föltárni, melyek paralizálhatják az el nem kerülhető kedvezőtlen alakulást. A cukorrépa termelés fejlődése és terjedése a mezőgazdasági termelés szempontjából jelentékeny eredménynyel járt eddig is, járna ez után is. Ettől függ egy virágzó iparágunk is, de ezzel össze van növe az államnak pénzügyi érdeke is.

Javaslatunkat azzal a kéréssel terjesztjük Nagyméltóságod elé, hogy azt magas figyelmére méltatni és a nagyméltóságú m. kir. pénzügy- és kereskedelemügyi miniszter uraknál pártolni kegyeskedjék.

Kolozsvárt, 1902. februárius 26.

Mély tisztelettel

Erdélyi Gazdasági Egylet

Tokaji László,
titkár.

Cs. Szabó József,
elnök.

Mesterséges takarmány termelés.

Irta: Br. Kemény József.

Előbbi cikkeimben kimutattam, hogy tulajmivélésünk, ha a modern és okszerű gazdálkodásra igényt akar tartani, továbbá ha a mostani nehéz viszonyok között fenn akarjuk magunkat tartani, végeredményben az elegendő és jó erőben levő igás állománytól függ; kimutattam, hogy jó erős igás állomány mellett kevesebb igás marha is megfelel s a helyett más haszon marha tartható. Látható tehát, hogy tulajdonképpen a takarmány elegendő és jó volta az okszerű hasznos hajtó gazdálkodás kiinduló pontja. Nem tartom tehát feleslegesnek a takarmány termelésre is némileg kiterjeszkedni.

Ha gazdasági multunkon végig tekintünk, azt látjuk, hogy a gazdasági viszonyok rosszabbulásával, a gazdák az által igyekeztek magukon segíteni, hogy mind több és több legelőt s kaszálót törtek fel, hogy több piaci gabona termeszéssel a jövedelmi egyensúlyt helyreállítsák. Ez által a takarmány adó területek folyton fogytak, úgy, hogy ennek következtében az állattartás szenvedett. Természetesen vannak egyes tenyésztők, kik oly magas fokon állanak, mint a hogy 50 évvel ezelőtt álmodni sem merté senki, de azért

tény, hogy takarmányviszonyaink határozottan rosszabbodtak, s kevés gazda van, a ki nyugodtan nézne a tél elé s a ki márciusban már nem lesné, hogy mikor kaphatnak marhái már zöld takarmányt. Hány ígás ökor s gulyabeli marha koplalja szalmán és kórón át a telet! Ezen segíteni kell és segíteni lehet, csak akarni kell. Legkevesebb gazdaság van azon helyzetben, hogy természetes kaszálói és legelői az évi takarmány szükségét fedeznék, tehát rá van utalva a mesterséges takarmányok termesztésére. A mesterséges takarmányok rendszerint több takarmányt szolgáltatnak, mint a természetes kaszálók, kivált ha ezek kezelésben nem részesülnek. Az összes takarmány növényekre kiterjeszkednem lehetetlen, azért csakis azokra terjeszkedem ki, melyek nem részesülnek oly figyelemben, mint a minőt érdemelnek. A vörös here termesztése van még leginkább elterjedve s ezért ennél éppen csak megemlítem, hogy nagyon figyelemmel kell lenni arra, hogy legfeljebb 6 év múlva kerülhet saját helyére vissza. Mindennek igen jó előveteménye, feltéve, hogy nem szántatik oly későn alá, hogy a talaj beérésére nincs idő. Igen előnyös a vörös herét fűmagokkal keverten vetni s ezek szántóföldön való termesztésének két módja van és pedig 1. füves herekeverék és 2. herés fűkeverék; lássuk ezeket: A füves herekeveréknek több előnye van a tisztán termelt here felett és pedig sokkal természetesebb takarmányt ad, mint a here tisztán és rövidebb időközben jöhet vissza a táblára, anélkül, hogy hereuntságtól kéne féljünk; használata 1—3 évre terjed. Ha egy évig marad csak a táblán, úgy a forgóban a herét helyettesíti; de ezt a módját nem tartom gazdaságosnak, mivel a füves here nem lesz tökéletesen kihasználva, ezért jobbnak tartom egy vagy két évig kaszálni és aztán legeltetni. Ezen keverékbe a vörös herén kívül olasz, francia és angol perje ajánlatos és pedig a keverékben 80% legyen a here és 20% a fű.

A kevés fűkeverék hosszabb idei használatra van szánva és mintegy átmenet az állandó használatra; hosszabb ideig marad a táblán, rendszeren 4—6 évig. Ezen keveréknél az arány 33% here és 67% fűvek, még pedig francia perje, réti csenkesz, csomos ebir; angol s olasz perje; szóval úgy kell a keverékbe felveendő fűanyagokat meghatározni, hogy rövidebb s hosszabb ideig tartó fűvek legyenek benne. A talaj előkészítés és vetés azonos a herével, további művelés tavaszi hengerelésből áll, hogy az esetleg felfagyott s a földből kiemelkedő gyenge gyökereket visszanyomjuk a talajba; továbbá ha már megerősödött, tehát a második évtől lánchoronával is megjárattjuk, hogy a mohosodást megakadályozzuk és a talaj felületét egyengessük, további művelés az aranka foltok gondos és alapos irtása, erre nézve a „Köztelek“ 12 ik számában jelent meg egy közlemény, mely egy eljárást ösmertet, mi igen bevált, nem új dolog már, évek óta alkalmazom és máshelyt is láttam alkalmazni. Az eljárás abból áll, hogy az aranka foltok körül valamivel nagyobb területen, mint a tényleges folt, lekaszaljuk az arankás fűvet, gondosan összehordjuk és elvisszük, azután meghordjuk friss ló vagy juhtrágyával. 3—4 hét múlva a trágyát el lehet vinni, az aranka elpusztult s a here buján ki fog hajtani. Ez az eljárás nagyon egyszerű, biztos és az előnye van az elégetés, kiásás stb. felett, hogy a here nem pusztul el. Ajánlatos ez az eljárás lucernánál is.

Biborhere. A biborhere azon takarmány növények közé tartozik, melyeket nem méltányolnak a gazdák annyira, a mennyire azt ezen korai és bőhozamu here megérdemli. Hivatva van a tavaszi takarmányozást könnyebbé tenni s mint kitűnő ugart pótló növény, oly gazdaságokban, melyek az ugarhoz ragaszkodnak, bir nagy fontossággal, mivel a különben semmi hasznot nem hajtó ugar egy jó takarmány termést ad, s korán lekerülvén

a buza alá, a talaj jól elkészíthető. A talaj iránt nem nagyon válogatós, de azért nem áll az, mit kivált magkereskedők hirdetéseiben olvashatni, hogy bármilyen rossz talajban kielégítő termést ad. Jó bő termést, tehát megfelelő hasznot csak jó erőben lévő s jól megmunkált talajban várhatunk a biborherétől. Vetni augusztusban kell, tehát úgy kell a talajt megművelni, hogy akkorra jó porhanyós legyen. Trágyázni lehet ugyan a biborherét, de ajánlatosabb az az eljárás, mit nekem Cserhádi tanár ajánlott, s azt remélem a tudós tanár ur nem veszi rossz néven, ha levelét itt közlöm: „... levelére válaszólag az abban foglaltakra nézve a következőket javaslom: fekete ugar helyett biborherét termelni, nagyon ajánlom, azonban semmiképpen sem helyes a biborhere lekerülte után még kölest is termelni a földön, nem annyira azért, mert a talajt nagyon igénybe veszi, mint inkább azért, mert a köles nagyon kiszáritja a talajt és azt a buzavetésig sehogyan sem lehet olyan állapotba hozni, hogy az a buzára kedvező legyen és annak sikerültét biztosítsa. A trágya mikénti alkalmazására vonatkozólag pedig azt javaslom, hogy az istállótrágya ne kerüljön a biborhere alá, mert ennek nitrogén trágyára nincs szüksége, e helyett helyesebb lesz a biborhere alá szuperfoszfátot vagy Thomassalakot adni és az istállótrágyát a biborhere lekerülte után vinni a szóban levő táblára, hol ez a buzavetésig elegendőképpen el tud korhadni és eloszolni. Előnye ezen trágyázásnak még az is, hogy a biborhere alá adott foszfortrágyából a buzának is jut.“ Ez áll és így van, ha biborhere után buzát vetünk, mivel az a buzának igen jó előveteménye, de ha nagy takarmány szűke van, indokolt még utána kölest vetni, a mi természetesen a buza rovására megy. Állandósítani is lehet ezt, de akkor nem buzát vetünk a köles után, hanem valami tavaszit pld. zabot; ez esetben a biborherét trágyazzuk; a köles kiszáritó hatása nem lesz baj, de csakis akkor, ha ősszel a talajt kellő mélyen megugarolják, hogy a kiszáradt talaj ismét elláthassa magát a szükséges nedvességgel.

A rendes forgóba bevéve a biborherét, ezen fent jelzett módon kívül úgy is lehet eljárni, hogy kora tavasszal friss trágyába vetünk borsos csalamádét, ezt korán lekaszalva utána biborherét augusztusban, rákövetkező évben, a biborhere készülte után, buza alá készítjük el a talajt, az esetben foszfortrágyát adunk a buzának. Így elérjük azt, hogy tavasztól a biborhere vetésig nem áll üresen a tábla. Még egy mód volna, s ezzel kapnánk legtöbb takarmányt ezt a módot is közlöm, de megjegyzem, nem próbáltam még, nem láttam sehol, nem is olvastam róla, azonban szándékom megpróbálni s akkor tapasztalatomat közölni fogom. Az eljárás következő: Tavasszal friss erős trágyába borsos zab, utána biborhere, ez a következő április-május havában lejön, utána köles takarmánynak, ezután jó ugarolás, s utána zab. Így két év alatt három takarmány termést kapnánk a nélkül, hogy talajunkat zsarolnók, mivel a borsó is, a biborhere is nitrogén gyűjtők, a köles igényei nem nagyok, s e mellett trágyázunk is; csak az a kérdés, hogy a praxisban keresztül vihető-e? Azt hiszem igen.

A biborhere a telet, kivált ha hó borítja, jól kiállja, s azt tapasztaltam, hogy az a mag, mit már pár éve gazdaságomban termeltek, jobban telet át, mint az idegen; igaz, hogy ez a mag valamivel apróbb, mint az eredeti, de csírázni éppen oly jól csírázik, ha nem jobban. Lehet a biborherét tavasszal is vetni, s akkor még ugyanabban az évben kaszálható; próbáltam, de nálam nem sikerült; Vetni lehet és szokás a biborherét védnövényvel is; a debreceni gazd. intézetnél több éven keresztül vitt kísérlet azt mutatja, hogy rozsszal keverten nagyobb termést adott; ez állhat a debreceni homokos talajra, de kötöttebb talajon azt tartom, jobb tisztán vetni, én leg-

alább erre a tapasztalatra jöttem s Magyar-Óvárt a kísérleti állomás is erre az eredményre jutott.

Vetni sorban szokás, de szórva is lehet. Első esetben a 10—11 cm. sortávolsággal kell 20—22 kiló mag, szórva vetésnél pedig 30—35 kiló. Vetés után könnyen hengerelni mi nagyon jól befolyásolja a kikelést. Ápolást annyiban igényel, hogy ősszel a nagyobb gyomokat kitépetjük, s tavasszal, ha szükségesnek mutatkozik, hengerelünk. Kaszálása április közepe körül veszi kezdetét, kedvező évben még korábban is. Mindennemű állat igen jól s szívesen eszi, s jól néz ki tőle. Sokszor olvastam, hogy szőrös levele miatt a szarvasmarha nem szívesen eszi, de ezt még virágzás után sem tapasztaltam. Sarjuja ugyszóval nincsen. Kaszálás után, ha kissé sarjadzik, pár napig lehet legeltetni, de jobb mindjárt alászántani; ez által a talaj némi zöldtrágyázásban is részesül, mivel mindig vannak oly elmaradt növények, melyek a kasza alól kimaradtak. Magot termelni nem nehéz s legjobb e célra a ritkább részeket meghagyni, vagy már vetésnél e célból ritkábban vetni. A magbiborherét csak harmaton szabad kaszálni, mivel nagyon pereg s ezt figyelmen kívül hagyva, érzékeny kára lehet az embernek. Cséplése olyan, mint a vörös heréé, csak kidörzsölése valamivel nehezebb. Ezért azt a magot, mit saját gazdaságunkban használunk fel, nem is kell kidörzsölni, hanem a hogy a gubózóból kijön, el lehet vetni. Magtermése 3—6 q. között szokott lenni, ára mm. 35—50 korona. A herefélék legnagyobb ellenségei, az apion és aranka nem bántják azon egyszerű okból, mivel olyankor, mikor a biborhere még a táblán van, ezek még nem kezdték meg pusztító munkájukat. Ismételve ajánlom figyelembe ezen értékes takarmányféleséget, de ha csak lehet, honi magot használjunk, mert ez klimánkhoz jobban alkalmazkodik.

Borsos csalamádé: Az egész nyári takarmányozás, azt lehet mondani, a csalamádén fordul meg, ezen élnek, a lovat kivéve, egész nyáron át az összes marhák. Oka talán leginkább abban keresendő, hogy nagy mennyiséget ad, előállításá valami nagyobb költséget nem kíván s termése minden évben, jól-rosszul, minden évben beüt; de a mi minőséget illeti, ez nem üti a mértéket; tudvalevő dolog, hogy a csalamádé protein szegény és hogy az állatok nem képesek belőle oly quantumot megenni, hogy protein szükségletük fedezve volna. Ezért szükséges a csalamádéval oly takarmányt is etetni, mely képes legyen a protein hiányt fedezni. Ilyen első sorban a borsos csalamádé, mivel ez nagy quantum mellett kitűnő takarmányt is szolgáltat. Az óvári kísérleti állomástól kaptam magot, s miután ez nálam nagyon jól bevált, mint elsőrangú takarmányt melegen ajánlom, termesztésre, Vetőmag holdanként 50 klgr. borsó és 70—75 klgr. tengeri. Rendszeren jól kél, s hamar fejlődik, sőt száraz évben is elnyomja a csalamádét. Legajánlatosabb az első vetésű csalamádéhoz keverni a borsót, mivel ha a csalamádé egy hideg idő beállása folytán el is pusztulna, a borsó még mindig jó termést ad. Az állatok nagyon szívesen eszik s jól néznek ki tőle. Tehenekkel etetve a tej elválasztásra nagyon előnyösen hat. Magtermése nem nehéz, csak mint minden borsófélénél, a magnak szánt vetést nem szabad frissen trágyázott területbe tenni.

Borsos zab. Ez a takarmányféleség sem lesz oly mértékben termelve, mint a hogy megérdemli. A zabos búkkönyt van hivatva pótolni. Nem állítom, hogy a zabos búkköny nem volna jó takarmány, de a jónak ellensége a jobb. Előnye a zabos búkköny felett a borsos zabnak, hogy hamarabb fejlődik, 12—14 nappal korábban kaszálható s ez nagy előny, mivel utána rendszeren buza következik s hamarabb lekerülvén a zabos borsó, mint a zabos búkköny, a talaj jobban megmunkálható. Másik előnye a zabos búkköny felett

az, hogy levelei a szárításnál nem peregnek annyira, mint a zabos bükkönyéi. A mi a vetését illeti, úgy ennek oly korán kell történnie, mint csak lehetséges, s ezért természetesen csak őszi ugarba vethető, a mi szintén előny, még pedig azért, mivel a gazda kénytelen legalább a borsónak szánt területet őszzel jól megszántani. Holdanként kell 80 klgr. borsó s 25 klgr. zab. Az állatok úgy zölden, mint szárítva nagyon jól eszik. Előnyös bakokon szárítani, mivel úgy szárítva a levélpergés minimumra lesz leszállítva. Magtermelése könnyű.

(Folytatjuk.)

Termeljünk seprő cirkot.

Ma midőn mást sem hallunk, mint csak a válságos gazdasági helyzetet; a mely hazánkban ma csakugyan oly szomorú, hogy minden embert aggodalomba ejt; a legnagyobbtól a legkisebbikig, közösen, vagy egyenként, minden gazdának oda kell törekednie, hogy-e válságon tehetése szerint változtasson. Vezető embereink megis tesznek minden lehetőt, a mi csak tőlük telik, hogy beálljon a javulás: de ha mi gazdák összetett kézzel nézük azok működését, s nem iparkodunk a bajon magunk is segíteni, akkor bizony helyzetünk nem fog javulni, hanem még rosszabbá válik; mert hiába az a régi magyar közmondás a míg a világ fenn áll mindig igaz marad; hogy segíts magadon és az isten is megsegít.

Igen de azt látjuk a legtöbb gazda társunknál, hogy sopánkodik, jajveszékkel; s nem tudja miért; mert ha megkérdézzük tőle, mi a baj, tulajdonképpen miért jajgat, hogy próbál a bajon segíteni, ránk néz és ő csodálkozik kérdésünkön, mint előtte megfoghatatlan dolgon, hogy hogy nem lehet azt tudni, mikor az oly természetes, s akkor elő áll, hogy a bajnak a fő okai; a magas adó, a napról napra csökkenő termés mennyiség, az árák folytonos esése, a cselédek munkátlanlansága stb. ily dolgokkal. Nem csak mondja ezeket, de szentül meg is van győződve szavainak igazsága felől; s maga magában a bajnak okát egyáltalában nem keresi, de ha rámutatunk, hogy bizony az általa elősorolt bajok mellett még van egy nagy baj is épen benne, azt kételkedve hallgatja; s a legtöbb el sem hiszi. Mi magunk sem orvosolhatjuk a gazdátársaink által felsorolt bajokat, mert azok nem tőlünk függenek, de igenis minden egyes gazda morális kötelessége, hogy a saját maga által előidézett bajokat orvosolja s iparkodjon többet vissza ne esni.

Egyik legnagyobb oka az erdélyi, különösen a mezősegi gazdák válságos helyzetének az, hogy ragaszkodnak mindenben a régihez, s a gazdaságaik is az elmúlt századbeli gazdaságok képét mutatja minden tekintetben s nem akarják megérteni azt, hogy az a mi jó volt ezelőtt száz esztendővel, az nem jó most; mert a viszonyok oly mérvű változása mellett, mint a mennyire változtak az utolsó században azok, minden legkisebb visszamaradás egyenlő a bukással. Nem tekintik, hogy azóta az ipar előrehaladása által, a külföldi mezőgazdaságának rohamos emelkedése, saját igényeink emelkedése után oda jutottunk, hogy a talajnak minden részecskéjét fel kell használnunk jövedelmezésre, anélkül azonban, hogy azok termő képességét csökkentenénk és az állandó cselédeinknek nemcsak nyáron, de télen is folyton foglalatosságot kell hogy szerezzünk; mert különben azok fizetésének egy része oly holt tőkévé válik, a mely magamagát emészt fel.

Változtassunk tehát gazdátársaim az eddig követett gazdasági rendszerünkkel, tanuljunk szomszédainktól, hagyjuk el a régi három nyomásos gazdálkodást, térjünk át a váltógazdálkodásra, próbáljuk meg oly növényeket termelni, a melyekről mások már bebizonyították, hogy jobban jövedelmez mint a buza, kukorica; s akkor panaszaink kisebbek lesznek, sőt lassan-lassan el fognak enyhésni.

Céлом lévén, hogy én is hozzájáruljak gazdátársaim helyzetének javításához, azért több oly növény művelésének leírását határoztam el, amelyek Erdélyben alig ismeretesek s egyáltalán nem termeltetnek. Kezdem tehát most az

termelésének ismertetését s folytatólag még 5—6 nálunk nem kultivált, de nagy hasznot hajtó növény művelését fogom ismertetni.

Az olasz cirok a mint azt neve is mutatja, Olasz országból került hazánkba; a hol azt nagy mérvben termelik; bár délről került hozzánk azért hazánk klímája kivéven a nagyon hegyes vidékeket megfelelő Elmondhatjuk, hogy ott a hol a kukorica biztosan megterem, tehát a hol az átlagos hőmérséklet 14° C. ott a cirok is biztosan beérhet Éghajlat tekintetében még talán azt mondhatjuk, hogy nem támaszt oly nagy igényeket, mint a kukorica, mert az utó fagyok iránt nem oly érzékeny mint az; az őszi dér azonban a szakál minőségére káros befolyással van.

A talajban sem válogató, a mennyiben homokos talajon ép úgy megterem, mint a vályog és agyag talajon, csak az legyen jól előkészítve. A talaj megmunkálása a cirok alá teljesen megegyez a kukorica alá való munkálattal; de kénytelen vagyok az erdélyi gazdátársaimnak megjegyezni, hogy én a kukorica alá nem csak egy tavaszi szántást adok, mint itt sajnos de sokaktól láttam, hanem legalább is egy közép mély őszi szántást, és egy tavaszi vető szántást; de ha időm engedi, és gabona után vetek kukoricát, akkor nem sajnálom az őszi szántást megelőzőleg egy sekély tarló törést is megtenni. Így képzelem tehát a cirok alá is a jó talaj előkészítést.

A cirok alá közvetlen trágyázni, mint azt a kukoricánál tesszük, nem szabad; még pedig azért, mert a seprőcirkot főleg annak szakálláért termeljük; az pedig, ha a cirok friss trágyába kerül, törékeny lesz; az elővetemény alá azonban trágyázhatunk bőven, mert a cirok a jó erőben levő talajon sokkal jobban fizet.

A vetésének ideje április vége, május eleje. A vetés sorban történik 40—50 cm. sortávval, sűrűbben vetni nem szabad, mert akkor nem tud elég tápanyagot felvenni, ritkább vetésnél pedig a talaj egyrésze kihasználatlan marad. A sorban a növények egymástól távolsa 30—35 cm. A cirok megművelése áll annak kétszeri kapálásából és egyezéséből. Az első kapálást és egyezést akkor ejtjük meg, midőn a cirok egy közepes embernek még nem ér térdéig; a második kapálás ideje akkor áll elő, midőn a talaj újból megülepedett; de okvetlen a virágzás előtt Több munkálatban nem is részesül. A vágás november elején történik, a midőn a mag beéredt, ha az előbb éred be, akkor előbb ejtjük meg a vágását is, mert magját a madarak rendkívül szeretik s így sok kárt tesznek benne, ha az éretten huzamosabb ideig a lábán áll. Katasztrális holdanként 10—12 kg. szükséges.

Nem kényes növény a mennyiben elég jól állja ki a kisebb szárazságokat, s ellenségét is csak egyet ismerem a kukorica molyt, a mely azonban nagyobb kárt nem igen tesz benne. A tul sok esőzés, különösen a szakál előrehaladott stádiumában annak minőségét rontja; de azért teljesen tönkre nem teheti jó kezelés mellett.

A cirok levágása a leggyorsabban nádvágóval történik; tul magas tarlót ne hagyjunk, mett a szár is felhasználható a gazdaságban. A levágott cirkot ép úgy mint a nádat kékébe kötjük, és azt lehetőleg gyorsan beszállítjuk fedett szellős helyre, hogy a levágott cirkot eső ne érje. A behordott cirkot fedett helyen dolgozzuk fel, a mi abból áll, hogy a szakált körülbelül egy dcm. hosszú szárral levágjuk; és azután a levágott szakálból a magot legereblézzük. A mag kiválasztása fa késekkel eszközölhető a leggyorsabban a nélkül, hogy a szakált megsértenénk. Vaskéssel nagyon sok kárt teszünk a szakálban. A midőn a szakált levágjuk, ugyanakkor a száron levő leveleket is lehúzzuk, mert azok házi állatainknak mint mellék-takarmány jó.

A levágott cirokszakált fedett, szellős helyen elteregtetjük vékonyan, mindaddig úgy hagyva, a míg az teljesen ki nem szárad. A kiszáradt cirokszakált mintegy 2,5 átmérőjű kékébe kötjük, s úgy kerül az eladásra. A mag kezelése teljesen megegyez a gabona félek kezelésével.

Terem átlagosan egy khat. holdon 10—12 q. szakál, a minek ára métermázsánként 20—30 k. közt változik a minőség szerint. A mag termés khat. holdanként 6—7 q a minek métermázsánkénti ára 8—10 k közt váltakozik.

A szártermés hozama 100—150 q. a minek ugyan piaci értéke nincs, de van különösen kisebb gazdaságokban oly helyeken a hol kevés a nád, mert cselédházak, istállók fedezésére nagyon alkalmas. Nem oly tartós mint a nád, de mint melék haszon nem megvetendő.

A mint látjuk tehát az olasz seprő cirok többféle hasznot hajt a termelőnek; ha pénzértékét vesszük a szakálnak a közép számítás

szerint 240 K.
a mag értéke középszámítás szerint . . . 100 K.
a szár 80 K.

az összes bruttójövedelem tehát k. h.-ként 420 K. a miből ha levonjuk a termelési költségeket, mint tiszta jövedelem is marad mindig oly összeg, a milyent az erdélyi gazdák kath. holdanként nem igen értek el eddig már terményeikkel. A termelési költségek nem sokkal mulják felül a tengeri megművelési költségeket, főleg a mag letisztítása és a szakálnak addigi gondozása, a míg az kereskedésbe jut, kerül nagyobb költségbe; de e munkálatokat, a melyek az ős végére és a télre esnek, nagyobbbrészt cselédeinkkel végeztetjük, a kiknek abban az időben úgy sem lenne más dolguk. A tiszta jövedelem kiszámításánál azonban mellőzöm a cselédek munkáját, s az erdélyi napszám viszonyokat véve alapul, úgy ejtem meg, mintha mind napszám munkás végezte volna

Háromszori szántása egy khat. holdnak
à 6. k. 18 K.
Egyszeri boronálás 1 K.
A vetés 1 K.
Kétszeri kapálás hat-hat napszámossal à 1 k. 12 K.
Egyezése 4 napszámossal à 1 k. 4 K.
Letakarítás 6 napszámossal à 1 k. 6 K.
Behordása relatív de bármily messze is es-
sen a majortól 20 K.
A szakál levágása 5 napszámossal à 80 fill. 4 K.
A mag letakarítása 20 napszámossal à 80 fill. 16 K.
Egy hónapos 2 havi bére a ki a szakált
kezeli à 20 k. 40 K.
A szakál kékébe kötése 10 napszámossal
à 80 fill. 8 K.

Az összes költség tehát 130 K.

A mit ha levonunk a bruttó jövedelemből marad tiszta nyereségnek 200 k. a mi minden esetre oly jövedelem egy khat. holdról, a milyent alig van művelési növényünk, hogy elérje. E szép tiszta jövedelem nagyon természetesen akkor áll be, ha a cirok teljesen beéredt; mert különben a magnak letakarítása, valamint a szakál kezelése a kiadást nagyon megszorítja, s így nagyon természetesen a tiszta jövedelmet is ragymértékben csökkenti.

E növény termelése tehát két okból karolandó fel hazánkban, először mert nagy jövedelmet hajt, másodsor pedig, mert elenyészik ez által gazdátársaim panasz, hogy a belterjesebb gazdálkodásba azért nem mehet át, mert télen nem tud dolgot adni cselédeknek; ad ha cirkot termel, mert napszám helyett, lassanként velök végezteti a szakállal és maggal járó munkálatokat.

Hosszú Albert.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Marhagümőkór óvszere. Behring tanár, ki a differitis szerum feltalálásáért a Nobel-díjjal lett kitüntetve a marhagümőkór óvszeréről a következőleg nyilatkozott a berlini tudományos akadémián: „Miatán a marhagümőkór immunizálhatása marburgi kísérleteim által be van bizonyítva, az előtt a feladat előtt állunk, külön kísérletek által kimutatni, hogy mily legrövidebb idő alatt és az óvandó állattal szemben milyen legnagyobb elővigyázattal, valamint milyen legkisebb pénzügyi áldozat árán, érhető el ez. E célból szerzem magamnak istállókat és legelőket egy nagy marhanáj részére és az a céloom, hogy a Nobel-díj nagy összegével kimerítő kísérleteket tegyek és a marhagümőkór elkerülésének lehetőségét és gyakorlati keresztülvihetőségét, a Pasteur-féle óvszerrel, bebizonyítsam. Azt hiszem nem kell külön megjegyezni, hogy a marhagümőkór megóvása még csak egy lépés azon az úton, a mely az emberi tuberkulózis elke-

rüléséhez vezet. De nem is akartam reményeket ébreszteni, csak tényekről beszámolni. És a marhagümőkór óvszeréről, azt hiszem, mint tényről számolhatok be.

† A táplálék befolyása a tyúktojás izére. Tudvalevőleg a különböző fajtájú tyúkok nagyon különböző ízű tojásokat adnak. Részben már a tojás héjáról megismerszik az iz különbözősége. Az innyencek a sárga héjju tojásokat tartják a legkitünőbbnek, miért is ezekért fizetnek Angliában és Amerikában legtöbbit. Különös finom ízű tojásai vannak a törpe fajta tyúkoknak. Az izek eme különbözőségeit úgy véli megmagyarázhatni Dr. Blancke a kiváló tyúk ismerő, hogy a tojásokban különböző mennyiségben van zsir és áthericus (illó) olaj jelen. Miután a tojás fehérének unalmas ize van, úgy a tojás izét valószínűleg a zsir tartalma adja meg. Dr. Blancke kísérletei megmutatták, hogy kellemes szagú olajtartalmu magvak mint ánizs, kömény, bors, sőt csalán és dús zöldedel, a tyúk tojás jó izét lényegesen elősegítik, a tojás sárgájának pedig sötétsárga vagy vöröses színt kölcsönöznek. Nyomás bizonyítékot szolgáltat a nemrégiben Amerikában megtartott kísérletek, a melyek célja volt megtudni, van-e valami befolyása a tojás izére a különböző táplálékoknak. E kísérletek azt mutatták, hogy még hozzá nagy befolyása van rá. Különös érdekes volt a következő eset: Tizenkét különböző fajtájú kísérleti állatnak naponta kis mennyiségben finomra vágott hagyma szárát adták. Az első 14 napban nem volt hagyma iz érezhető a tojáson; a 15-ik napon azonban már észlelhető volt. A következő négy napon megduplázták a hagyma adagot. A tojások oly erős hagyma izt nyertek, hogy egyáltalán nem lehetett megenni. De a mint csökkent a hagymaadag mennyisége, aként csökkent a hagyma iz is és egy hét múlva már teljesen megszűnt. Ezek a kísérletek különben már nem is egészen újak. Néhány év előtt a New-York Cornell-Station hivatalnokai kísérleteket tettek arra nézve, hogy milyen hatást gyakorolnak a fehérnyében gazdag és a fehérnyében szegény táplálékok a tojásra. Azok a tyúkok, melyek buzakorpával és fölözött tejjel táplálkoztak, sokkal izletesebb tojásokat tojtak, mint azok, melyek fehérnyében szegény u. m. kukoricadara és puliszkát ettek. Az előbbivel táplálkozók húsa sötétebb színű, gyengédebb és izletesebb, mint az utóbbiak.

Háztartás.

† A mosásról. Az tapasztalható, hogy az épen szennyesé vált ruha sokkal könnyebben mosható, mint az, mely sokáig áll mosás előtt. Az ember teste faggyumirigyvel van fedve. Ezen faggyumirigyek váladéka és a por piszkítja el a ruhát; ha már most az sokáig szennyesen áll, úgy mind jobban beövédik a piszok a szövet rostjai közé. Azért látszik a szennyeskosárban sokáig tartogatott ruha sokkal piszkosabbnak, mint mikor váltottuk. Ajánlatos tehát a ruhát rövidebb időközökben mosni, mert ezáltal sok időt, tüzelet és szappant takarítunk meg. Három-négy hétig minden baj nélkül tartható a szennyes össze, különösen ha nem szorongatjuk nedvesen kosarakba, hanem külön-e célra készített zacskókban szellős helyen lóg a ruha. A mosáshoz szükséges: 1. A víz. Nagyon fontos a víz minémisége. Minél puhább, annál jobban oldja a piszkot. Esővíz azért ajánlatos, mert nincsenek benne szerves anyagok. Folyó és tóvíz szódával majdnem ugyanolyan szolgáltató tesz, míg a forrásvíz meszes és ásványi anyagokat tartalmazva, nem oldja a szappant. Borax és szódával főzve a kemény részek feloldódnak; 100 l. vízbe 50 grammot kell tenni. 2. A szappan. Ez vagy állati, vagy növényi zsiradékból készül. Mennél szárazabb a szappan, annál előnyösebb. Oly szappan, mely vízben gyorsan oldódik, nem jó. 3. Szóda, mely mint por vagy jegocalakban van forgalomban. Csakis feloldva szabad a mosásnál használni,

mert különben rontja a ruhát. Mielőtt a mosáshoz kezdünk, először a szennyeset külön kell választani, megszámlálni és felírni, majd a mosáshoz szükséges eszközöket és szereket készítjük elő. A ruhadarab számából körülbelül ki lehet számítani, mennyi szappan, szóda stb. kell a mosáshoz, mert 250—300 kisebb-nagyobb darab ruhához 1½ kg. szappan, ¼ kg. szódát lehet számítani. A ruha beáztatásának célja a mosást megkönnyíteni. A vízben feloldódik a piszok, különösen ha langyos vízben áll és a piszkosabb helyek szappannal bedörzsöltetnek. Az áztatás után az egyes darabokat ki kell csavarni és forró vízben jól megdörzsölni. Fontos, hogy gyakran legyen tiszta víz véve. Ezután még egyszer forró szódás lúgban, szappannal át kell a ruhát dörzsölni és meg nézni, hogy a netalán még nem tiszta helyeket még egyszer meg lehessen dörzsölni. A ruha kitözése nem csak azt eredményezi, hogy a ruha megtisztul, de fertőtleníti is egyszermind. Túlerős fővés megsárgítja a ruhát. A főzés által a szappan kiválik a ruhából, azért utána mindjárt hideg vízbe lesz rakva, sőt még jobb, ha egész éjjel át hideg vízben marad. A hideg vízből kicsavarva a ruhát, most már a kékítésre kerül a sor. A kékítés által friss színt nyer a fehérnemű, de nem szabad soká a kék vízben hagyni, mert csunya kék foltos lesz. Pamut ruhanemű, nagyon gyakran egyenlőtlenül veszi fel a kékítőt és csíkos lesz, ennél tehát különösen kell ügyelni. Új ruhát eleinte nem szabad kékíteni, mert hamar megszőkül. A kékítés és kikeményítéshez a ruha külön lesz választva. Zsebkendő, törülköző, harisnya és pamútholmik csak kékítve lesznek. Az ágynemű, asztalnemű és ruhanemű kékítésnél a vízbe kevés keményítőt kell adni, mert ezáltal még a régi ruha is megtartja az új holmik keménységét, fényességét. A tarka ruhaneműnél nem lehet szabályt felállítani, mert az úgy a ruha szövetétől vagy rendeltetésétől függ. A keményítésnél a ruha rázásának és verésének célja, hogy a keményítő egyenlően hatoljon a szövet rostjai közé. A szárítás leggyorsabban megy napsugár mellett a szabadban. A ruhaterítésnél úgy kell állni, hogy a szél lehetőleg a hátba fújjon. A vastagabb holmik, mint paplanokat, pamutneműt oda kell akasztani, a hol a nap legjobban éri. A duplaholmikot fel kell rázni, hogy a szél jobban érje. Ha a ruha padláson szárad, úgy azt először ki kell takarítani, fellocsolni és gondoskodni, hogy elég léghűzet legyen. A színes ruhát egyáltalán sokkal jobb padláson szárítani, mert az erős nap kiszívja a színt. Egy nagy német keményítőgyárban most olyan keményítőt készítenek, mely mindenféle színben, u. m. rózsaszínű, több árnyalatu kék, lila stb. van, ez persze nagyon frissíti a már halványuló színeket. Télen, nagy hidegben a keményítő kifagy a tarka ruhákból, azért jó egy kis só a vízbe tenni. Egyáltalán jó egy kevés só a keményítőbe tenni, mert frissíti a színt. Egyszerű, különösen piros és kék ruhanemű nem veszi a keményítőt jól magába, azért ezt gelatine-vízzel lehet pótolni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület alapszabályainak megerősítése előtt természetszerűen nem vehette még föl működésének fonalát, de az eredményes működés előkészítése teljes mértékben folyamatban van. Birtokosoknak is, gazdatiszteknek is néhány nap múlva kezükben lesznek a tagsági kötelezvények, melyeknek aláírásával — hiszszük — széles alapját fogják lerakni az egyesület jövődjé, az egész mezőgazdaság részére üdvös munkálkodásának. Az egyesület tagjaiul eddig a következők jelentkeztek: Alapító tago-

kul: Gróf Teleki Árvéd, Cs. Szabó József, az E. G. E. elnöke, báró Bánffy Ernő, báró Jósika Gábor, annak alelnökei, Tokaji László titkár, Jakab László, Lészai Ferenc. Rendes tagul való belépésüket bejelentették: Ágh István, Szarvady Elek, Várady Géza, Puskás Jenő, Tankó János, Gidófalvy Antal, Hadviger Albert, Gál Lajos, Nagy Miklós, Lófi Endre, Tökés Lajos, Marilov Milán, Magyary Károly, Dióssy Imre, Zöld József, Nemes Károly, Kovács Rezső, Deák Sándor, Bellováry István, Schmidt János, Hegyely Endre, Gyalay Farkas, Csupor Géza, Nagy József, Gombos József, Horváth Pál, Geréb Ádám, Balázs Balázs, R. Biró Balázs, Fekete Kálmán, Gellért Imre, László Ferenc, Gróisz Ottó, Szász József, Csomós Jenő, Laurentzi Andás, Silló Kálmán, Szakna Sándor, Erszénes Lajos, Suba Károly, Szabó T. Károly, Petes Árpád, András János, Elekes Árpád, Csekő Károly, Simó Gábor, Issekutz Antal, Kovács Béla (Sz.-Fenes), Kovács Béla (Szász-Vesszős), Balogh Gergely, Bedőházi Pál, Albisi Béla, Pál Domokos, Fábry Gyula, Csomóss Miklós, Biró András, Gidófalvi Kálmán, Szabó Lajos, Deák Ignác, Fekete József, Luczay Albert, Babuczay József, Demeter Lajos, Papp Miklós, Néményi József, Veress József. Összesen 6 alapító tag, és 65 rendes tag. Kétségtelen, hogy ezek a számok a kötelezvények szétküldése után meg fognak sokszorozódni.

Az E. G. E. igazgatóválasztmányának február 26-i ülésén beleegyezését adta, hogy a gazdatiszti egyesületnek helyet ad az E. G. E. helyiségében, hogy az „Erdélyi Gazda“ az egyesületnek is hivatalos lapja legyen és hogy segédtitkárja a gtiszti. egyesület ügyvezető-titkárjává történt megválasztását elfogadja és az egyesület ügyeit vigye. Megszavazott továbbá 3 évi időtartamra évi 250 korona segélyt az egyesületnek s így minden irányban tanujelét adta, hogy a gazdatiszti egyesület érdekét szíven viseli.

Azt hisszük, elég kedvező auspiciumok között indul meg az egyesület. Alapszabályai, elnökségének, választmányának, tisztikarának és tagjainak névsora, valamint az országos gazdatiszti egyesület nyugdíjintézetének szabályzata mindjárt a megerősítés után egy kis könyvbe összefoglalva fognak a tagoknak és érdeklődőknek szétküldetni.

— Mintagazdaságok a borgói havasokban. Életre való eszme megvalósításával foglalkozik a földmivelésügyi kormány. Az erdélyi keleti határszélen fekvő borgói havasokban a juhtenyésztést, amely e vidéken ős időktől kezdve kiváló nemzetgazdasátlag fontos szerepet játszott s csak az utóbbi évtizedekben az állami kezelés folytán beállott legelőhiány miatt szorult szűk határok közé, — gazdaságilag racionális alapon újra fölvirágoztatni óhajtja. A nemzetgazdasátlag fontos eszmének megpendítője Leitner Elek beszerzte kir. erdőigazgató, akinek tervezete szerint a közel hamadfélezer holdnyi havasokból egyelőre k. b. ezer hold volna kihasítandó, amely helyen 800 darabból álló fajjuhállományból mintagazdaság állíttatnék föl. Az észszerűen kezelt gazdaság bizonyára tanulságosan hatna a havasi népre, mely fajjuh s kollő legelőfoglalás után újra biztos életexistenciát nyerne az ősi foglalkozásban. A tervezethez a földmivelésügyi kormány elvben hozzájárult s

az eszme megvalósítása érdekében a közelebről szakközvegeket küld ki a helyszínére. Ugyane vidéken, különösen Bórgo-Prund tájékán egy ugyancsak fontos cél megvalósításán fáradozik **mag** a közönség. Tejgazdaságokat szándékoznak fölláttatni a havasok alatt, ami egyrészt a marhatenyésztés föllendülésének, másrészt a nép vagyonosodásának biztos tényezőjeként szerepelne. A földmivvelésügyi kormány belátván a marhatenyésztés fontos voltát, ennek sikerét előmozdítandó, Bórgo-Prund székhelyvel állami állatorvosi állást szervez.

— **A borfogyasztási adó leszállítása.**
A **Gazdasági Egyesületek Országos szövetségének** február 19-iki ülésén Rubinek Gyula, a szövetség titkárja előadja az O. M. G. E. és több vármegyei gazdasági egyesületnek a pénzügyminiszterhez intézett fölterjesztéseit, melyben a bor fogyasztási adójának 50%-kal való leszállítását kérik és javasolja, hogy a szövetség a borfogyasztási adónak ily mértékű csökkentése érdekében szintén fölterjesztést intézzen, mert a mostani adó, ami hektoliterenként 5-6 forint, nagy mértékben megnehezíti a bor értékesítését és a fogyasztást csökkenti. Gróf Zselénszki Róbert fél a fogyasztási adónak most történhető leszállításától és azt a módosítást javasolja, hogy az olasz borvámkedvezmény eltörlésével kapcsolatban kérje csak a végrehajtó bizottság a borfogyasztási adó leszállítását. Az előadó javaslatát ezzel a módosítással fogadták el. A Szövetség nagyon hasznos munkát végzett, mikor hozzájárult a bortermelő gazdáknak a régi jogosult kívánságához, hogy a bor fogyasztási adóját leszállítsák s így a fogyasztás növelésével az értékesítésen könnyítve legyen. Hiszszük, hogy ha a Szövetség hatalmának latbavetésével igyekezni fog ezt az ügyet a gazdákra nézve előnyösen megoldani, az sikerülni is fog. Persze, minél előbb, annál jobb lesz ez.

— **Faültetési tanfolyamok.** Darányi földmivvelésügyi miniszter elhatározta, hogy az állami utmestereknek és kaparkóknak Fogarason, Beregszászon, Seps-Szt.-Györgyön egy-egy és Kőszegen két kurzust rendeztet, ahol a faültetés és faápolás ismereteit elsajátíthatják. A kurzusoknak az a célja, hogy az utakon elültetett gyümölcsfák gondozását az utak rendben tartására hivatott közegek avatottan teljesíthessék.

— **Öntözési mű Udvarhely megyében.** Az udvarhely megyei gazdasági egyesület fölterjesztést intézett a földmivvelésügyi miniszterhez, kérvén, hogy az Udvarhely határában létesítendő öntöző mű berendezésében segítse az ottani érdekeltséget. A miniszter erre a fölterjesztésre most válaszol, kijelentvén, hogy az egyesületet az öntözés által való belterjes gazdálkodás előmozdítása körüli tevékenységében támogatni hajlandó, mert az a nézete, hogy különösen a természettől hátrányos helyzetben levő vidéken a termőképesség emelésének lehetőségét ily modern technikai művekkel igazolni, egyik leghelyesebb mód arra, hogy a példa követőkre találjon. De éppen a mintatelepeknél kell fokozottan ügyelni arra, hogy a befektetett költségek gyümölcsözzenek. Ezért a gazdasági egyesület által kijelölt terület, tekintettel a nagy befektetési költségekre nem találtatott megfelelőnek; hanem a berendezés mintaszerűségét szempontjából más terület kiszemelését határozták el, a hol a siker biztosítva van s a hol ekként az öntözések térfoglalását remélni lehet.

— **Sertéskivitel.** Hamburgi főkönyvelőnk jelentése január hóról felemlíti, hogy erősen elterjedt hírek szerint Németországban fontolóra vették azt az eszmét, hogy az élő sertések bevitelére Ausztria-Magyarországból szabad tétessék. Az ügynek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az eszmére az szolgáltatott okot, hogy a németországi vágóhidakon leült sertések száma 20 százalékkal csökkent. Nyílt kérdés még, hogy mely területekben, mely mérvben és mely időre engedélyeztessék az esetleges szabad bevitel.

— **Előfizetési felhívás.** A Székely Nemzeti Múzeum igazgató-választmánya még a husvéti ünnepek előtt 6-7 ivnyi terjedelemben, 8° alakban kiadja a Székely Nemzeti Múzeum Értesítőjének III. részét. Az Értesítőben a Múzeum utolsó 10 évének rövid történetén, az 1901. évre vonatkozó kimerítő jelentésén és ifj. Gödri Ferenc ig. választmányi elnöknek a sepsi-szentgyörgyi református egyház régi történetét tárgyaló tanulmányán kívül meg fog jelenni Balázs Márton kézdívásárhelyi tanárnak »A háromszékvármegyei husvét irott tojásokról és népszokásokról« című, nagy gonddal és körültekintéssel írt néprajzi tanulmánya. A munka csinos kiállításban, 24 képpel fog megjelenni. Tekintettel arra, hogy a munka nem nagyszámu példányban fog megjelenni, azért az előfizetésre vonatkozó értesítéseket kérjük a Székely Nemzeti Múzeum igazgatóságára címére Seps-Szent-Györgyre minél előbb beküldeni.

— **Előfizetési felhívás.** A Székely Nemzeti Múzeum igazgató-választmánya még a husvéti ünnepek előtt 6-7 ivnyi terjedelemben, 8° alakban kiadja a Székely Nemzeti Múzeum Értesítőjének III. részét. Az Értesítőben a Múzeum utolsó 10 évének rövid történetén, az 1901. évre vonatkozó kimerítő jelentésén és ifj. Gödri Ferenc ig. választmányi elnöknek a sepsi-szentgyörgyi református egyház régi történetét tárgyaló tanulmányán kívül meg fog jelenni Balázs Márton kézdívásárhelyi tanárnak »A háromszékvármegyei husvét irott tojásokról és népszokásokról« című, nagy gonddal és körültekintéssel írt néprajzi tanulmánya. A munka csinos kiállításban, 24 képpel fog megjelenni. Tekintettel arra, hogy a munka nem nagyszámu példányban fog megjelenni, azért az előfizetésre vonatkozó értesítéseket kérjük a Székely Nemzeti Múzeum igazgatóságára címére Seps-Szent-Györgyre minél előbb beküldeni.

NEPBANK RESZVENYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölesönöket nyujt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLO.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Műtrágya-árak.
(A „Zalafnai Kénkövand-lpar R. T.“ árjegyzései és feltételei.)

I. Csontliszt- és csontszuperfoszfát:
19%-os métermázsáncént 11 K. 78 fl.
20%-os 12 K. 40 fl.

II. Ásványi szuperfoszfát:
16%-os métermázsáncént 9 K. 44 fl.
18%-os 10 K. 62 fl.

III. Feltárt csontliszt:
2% légeny és 10% vízb. old. foszforsav tartalommal mmázsáncént 9 K. 40 fl.
3% légeny és 10% vízb. old. foszforsav tart. mmázsáncént 10 K. 85 fl.

IV. Keveréktrágyák:
Légeny szuperfoszfát 3% légeny és 10% vízb. old. foszforsav tart. mm-ként 12 K. 02 fl.
Káli szuperfoszfát 10% foszforsav és 11% tiszta káli tartalommal mm-ként 13 K. 26 fl.
Szűrttrágya 3% légeny, 6% foszforsav és 11% tiszta káli tart. mm-ként 15 K. 46 fl.

Feltételek:
Zsákok. Ezen árak teljes kocsiakományok (10000 kg.) vételnél vevő állomásáig eső szállítási díjjal együtt értetnek, elegysúly tiszta súlyért, zsák á 75 vagy 100 kg. ingyen. Ha a fél 50 kg-ra zsákokat kíván, akkor az árak mm-ként 10 fillérrel felemelendők.
Kisebb kötések. 10000 kg. on aluli rendelmenyeknél az egész kocsiakomány és darabáru közötti szállítási díj-különbözet a vevő terhére megy. Ha több fél kisebb tételekben összesen legalább 10.000 kg.-ot rendel és az áru egy címre küldhető, a teljes kocsiakományokra nézve fennálló árak engedélyezhetők.
10 waggonos kötések. Ha egy vevő egyszerre legalább 10 waggont rendel, akkor a vízben oldható foszforsav árai kilogrammonként 1 fillérrel leszállíthatók.
Fizetési feltételek: Készpénzfizetés 3% pénztári engedménnyel, vagy 6 havi elfogadvány. Esetleg prolongációnál 6% kamatot számítunk fel.
Ezen árak és feltételek visszavo násig érvényesek.

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptökeje 30 millió korona.
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölesönöket
nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalé-, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalé és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.
A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egyeslet** bizalmi férfai adnak véleményyt. (1.)
A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresiménykötvények

Vetőmag-burgonya.
Báró Harkányi Frigyes taktharkányi uradalmában a következő tiszta burgonya-fajok eladóak:
Reichskanzler,
Märkische Zwlebel,
Max Eyth,
Hortensia.
Bővebb felvilágosítást ad az uradalom központi igazgatósága, Budapest, Andrassy-út 4. sz. 10 q-nál kevesebb nem szállítatik. (827.)

JENCS FLA
Lovak
és
Szarvas-marhákknak.
Készíti
JENCS VILMOS,
gyógyszerész.
Budapest, II., Széna-tér 1.
Itol a ló vagy szarvasmarha állandóan munkában van, e szér nélkülözhetetlen. Rendesen használva az állat izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; meggyógyítja a lábak merev benuítását, az Intagulást s az ugynevezett pókosodást.
Ára 2 korona.
Főraktár: Dr. Egger „Nádor“ gyógyszerárában, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. Minden gyógyszerárában és droguáriában kapható.
(658. I.)

UNGHVÁRY LÁSZLO
CZEGLED
UNGHVÁRY LÁSZLO 300 koldap czegledi gyümölcsfaiskolája és czegled telepének árjegyzéke megjelent, mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemcsak esemete-eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindenféle vadoncz, nagymennyiségű sima és gyökerez szőlővessző. Kapható sövény-készítésre alkalmas akác, gleditscáca maclura, ribizli stb. Viszonteladók 20-30% engedményt s 4-6 havi hitelt kaphatnak. Kertészeti eszközök és kitünő borok is adának el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Hydraulikus Sajtókat

Szőllő-bor készítéséhez legújabb szerkezetben,
valamint

Gyümölcs-Must

előállításához a nagybani üzemben

legnagyobb munkabírás, _____

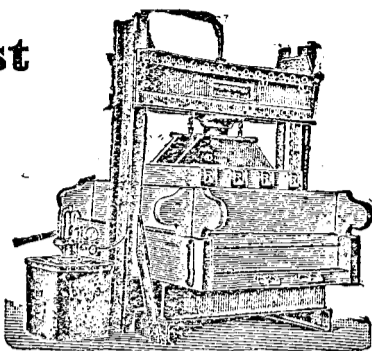
legszaporább sajtolás _____

leggyorsabb munka _____

Egyszerű és könnyű kezelés; _____

Bor- és Gyümölcs-Sajtókat kézi
használatra,

Szőllő- és Gyümölcs-Zuzókat,
valamint teljes

Borászati-felszereléseket rögzítetten és szállíthatóan,
Széna- és Szalma-Préseket, mint különlegességeket gyárt és szállít felelősség mellett a legújabb, legjobban bevált, kifűntetésben részesült szerkezetekben (793.)

MAYFARTH Ph. és TÁRSA

csász. és kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyára

BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 71.

← Kimerítő árjegyzék és számos elismerő irat ingyen. →

← Képviselek és ismét elárúsítók kívántatnak →

BOSCHAN TESTVÉREK

MAGKERESKEDÉSE,

csász. és kir. udvari szállítók

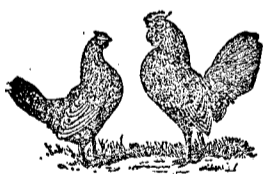
Bécs, I., Bäckerstrasse 9.

ajánljuk a tavaszi vetéshez mindennemű **here-, fű-, répa-**
és **gazdasági magvainkat,** melyek származásának tiszta
és csiraképes voltaért jóállást vállalunk.

Heremagvainkat új és varrásnélküli zsákokban szállítjuk,
100 kilós zsákjaink a bécsi cs. kir. magvizsgáló állomás
ólomzárával vannak ellátva, arankamentes bizonyítvánnyal.

Here és fűmagvainknak az árai ugymint minták az
„Erdélyi Gazda“ szerkesztőségénél vannak s ugyanott meg-
tekinthetők.

(817.)

Eladó fajbaromfi és tojás.

836

1. **Langshan tyuktörzsek:**
1 kakas 2 tojó ára 12 K.
2. **Brons pulykák:** 1 > 2 > > 24 >
3. **Francia fekete pulykák:**
1 kakas, 2 tojó ára 24 >
4. **Fehér pulykák:** 1 > 2 > > 18 >
5. **Keresztessett erdélyi kopasnyaku:**
1 kakas, 2 tojó ára 08 >
6. **Brons-, francia-, fehér pulykatojások:**
darabonként 50 fill.
7. **Langshan tyuktojások:** > 20 >
8. **Plymouth** > 20 >
9. **Pekingi kacsa** > 30 >

← Csomagolás ingyen. →

Uradalmi intézőség Kendi-Lónán. (Posta: helyben.)

HA télen át sok tojást,
több és jobb tejet,
dli sznóinak gyors hízását
és erősödését,
növedékmarháinak szép

1900. évi forgalom 26000 zsák.

Felhívjuk a t. cz. gavadközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra.

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

julius és szeptember hónapokban
tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárve-
részi vállalat Budapest, Dunaparti teherpá-
lyaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a
M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvez-
ményben, valamint ingyen raktározásban
részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

gyapjuárverési vállalat (789.)

HELLER M. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., Drzsébet-tér 13.

vonómarháinak kifarós erejét
óhajtja,
úgy mást ne tegyen, mint keverjen a takar-
mány közé Barthel-féle
takarmánymeszet.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok tavaszi vető-
mag szükségletének beszerzésére folyó évi márczius hó
10-én, nyilvános írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás
tartatik az igazgatóságnál.

A beszerzendő magvak a következők:

80 mmázsa	tavaszi bükköny,
35 >	mohar,
4 >	tak. répamag
(mammuth)
150 kilogr.	csumós ebir,
45 mmázsa	mezei komocsin,
15 >	francia perje,
12 >	tavaszi borsó,
3 >	baltacin,
9 >	árva rozsnok,
20 kilogr.	murok répa,
60 >	bibor here.

A sajátkezüleg aláírt és 1 koronás bélyeggel ellá-
tott ajánlatok folyó év márczius hó 10-iki d. e. 11 óráig
fenti igazgatóságnál beadandók.

A részletes feltételek a m. kir. gazd. főigazgató úr-
nál (Földmívelésügyi ministerium, II. emelet), valamint
fenti igazgatóságnál betekintheők vagy kívánatra az
utóbbi által az érdeklődőknek meg is küldetnek.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

(840.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

830

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400.000— K
Alapítványok és üzletrészekben 1268.080— „
Tartalékok 111.053-60 „

Összesen 1,779.133-60 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredmé-
nyében biztosított tagok díjrányban részesülnek.

Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók
5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben
részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvet-
lenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és
felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban
készséggel szolgál

az igazgatóság.

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja meg-
bánni. Leírását is készséggel küldi

(805.) **Barthel Mihály és Tsa.**
Bécs, X., Keplergasse 20.

Magyar levelezés!

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB
JÓZSEF, GOLDZIHER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti: (156)

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 25⁰ szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-
kötésben, bőrháttal és
vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-
egy kötet jelenik meg.

Megjelenik
füzetes kiadásban is
240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem
lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára:
30 kr.

A füzetes kiadásban
díszes bekötési táblák
szállíttatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- a) **Füzetes kiadásban** hetenkénti 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvárusnál
- b) **Kötetes kiadásban** 12 kötetben. 8 frtjával;
a) kötetenkint utárvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alóli
kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékek rő egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,
irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

VALÓ-

di francia különlegességek
(gummi és halhólyag, ugy-
szintén összes női óvszerek)
F. Berguarand fils leghírneve-
sebb párisi gyárostól legelő-
nyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Részletes képes árjegy-
zék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése ese-
tén 15% engedmény. Kivága-
tott az „Erdélyi Gazda”-ból.
(792.)

!HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szővőgyár, KÉSMÁRK

(791.) elismert hírneves

Szepességi Vászon

és

Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból
származó
minden
darab áru

ezen véd-
jeggyel
van ellátva

!HAZAI IPAR!

Cimbalom (637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő
hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti
ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési
telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műokleveles cimbalom-készítő.

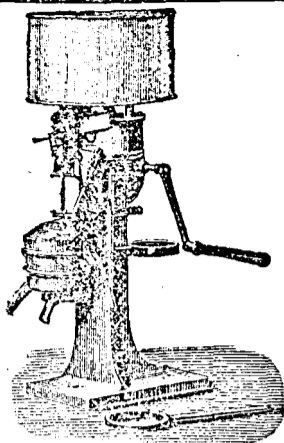
Arjegyzéket bérmentve küldök.

Az E. G. E. állandó gépkiallitásának intézősége

a téli évad alatt is készséggel rendelkezésére áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

„SIEGENA“ szabadalmazott
TEJFÖLÖZŐGÉP.

- Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
 ● ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
 ● ● ● ● Legmagasabb munkabírás.
 Teljes tejgazdasági (szövetkezeti) berendezések!

FEHÉR MIKLÓS

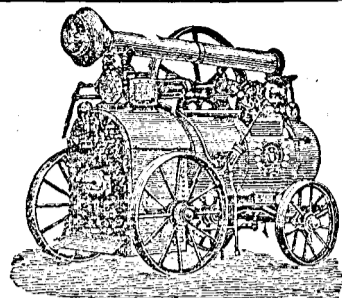
Árjegyzék ingyen és bérmentve. (638.)

A Magy. kir. államvasutak gépgyára
gazd. gépeinek eladása

Használt és javított
locomobilok és gőzcséplőgépek.

C SEREÜZLETEK.

Mindennemű gazdasági gépek.

gépgyár részvénytársaság
Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoló por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(5467.)

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi
párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem : (762.)

**Vodicka F. földbirtokos
Smrztitz, (Hanna)**

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

**Általános és különleges
növénytermelés.**

Irtá: Cserhâti Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II. kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a szerzőnél Magyar Óváratt Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél kimerítő tájékoztatást nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az
Akadémia közvetlen közelében van.“

Diszes virágvázak nagy válasz-
tékban 1 koronától 40 koronáig!

Mindennemű üvegáru háztartási
és gazdasági cziokra!

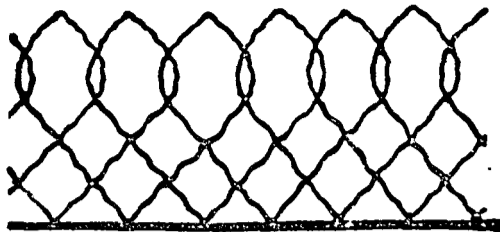
Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy
raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. sz.

(722.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, egymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincez, padlás, felső világossági-

magtar és csekmara adások rostelyzatát, athanyo rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-türlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (839.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődjé Kolozsivárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Fasor és árnyékták,

4-5 éves iskolázott, 3-3 1/2 méter magas, akác 100 drb. 30 kor., zöld juhar és kőris 100 drb 50 kor., ezüst juhar és tölgy 100 drb 70 kor., amerikai vöröstölgy, moosártölgy, vadgesztenye és virgília 100 drb 90 kor., akác 3 évsz iskolázott 2-3 méter magas, 100 drb 20 kor.

Egyéb faiskolai cikkek árjegyzék szerint.

Pecz Ármin

faiskola tulajdonosnál,
BUDAPEST,
 VIII., Kalvária-tér 8.
 (835. III.)

Kovácsolt és öntött vascsövek

gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,

kutcsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzútési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott áruk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezek és áruk legolcsóbb árakon beszerezhetők (842)

HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34.
 Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

FISCHER PÉTER és Tarsa

cs. és kir. udvari szállítók
mű-, és kötszer-gyárosok
BUDAPESTEN.
 Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű *állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat*, mely mindenféle újabb szerkezetű sebeszi, szülészi, boncztoni, patkolástani és más állatgyógyászati célokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk.
Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik. (841.)

Eladó lencse.

36 mm. lencse, jó minőségű eladó.

Értesítést ad és mintát küld:

DÁVID SÁNDOR
 Kovászna.
 Háromszékvármegye. (839.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest
 Kossuth Lajos-utca 15. sz. (780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legidőkeletesebben készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltenek.

Több százezer erdei és fekete fenyő-csemete eladó.

1 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 3 korona,
 2 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 4 korona.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény nyújtatik.

Szives ajánlatok Gróf Bethlen Pál Öméltósága érdekeltségéhez Bethlenbe küldendők. (820.)

Láng és Lovass gépolaj és gépzsir-gyára

Budapest, V., Váci-utca 140.

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj-, hengerolaj-, gépzsir-gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsivárt. intézendők. (602.)

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.
 TERMEL ÉS SZÁLLIT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) a sertésorbáncz ellen
 100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
 juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 15 kor.
 szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
 lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más olláshoz szükséges szereket. (702.)

Kún Mátyás

késműáru gyára
KOLOZSVÁRT,
 Kossuth Lajos-utca 2. sz.
 3 koronáért írásbeli jóállás mellett küld egy darab angolaczel beretvát.
 Kertieszközök, zsebkések, ollók, párbaj és vivókardok nagy választékban.
 Fodráskések stb. köszörülése kifogástalanul eszközöltenek.

Eladó méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz 6/10 kilogrammos üvegekben á 60 fillér, nagyban á 50 fillér árban kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál: Kolozsivárt, Deák-Ferenc-(Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt. Vidéki megrendelések 10 üveggel vagy azon felül utánvétellel. (686.)

[Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válaszlevélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm. vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti vagy ispáni állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában felnőtt, jó erdőügyi szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bír az erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyiszintén jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magán birtokosoknál szerény feltételek mellett hűségese és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családos. Megkeresések Bocskay Antal, Gyalu, Kolozs megye, cím alá küldendők. (760.)

Társat keres román. kath. szolid, tevékeny fiatal kereskedő, évi 2000 frtot jövedelmező vállalathoz, 2—3000 frt befektetéssel. Ingatlan befektetés esetén 20.000 frt 15—20%-ot hajtana. Reszkirung nincs, munkaerő van. Társ nő is lehet. Cím: Vasszorgalom, Kolozsvár, főposta. (816)

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Alkalmazást nyer.

NÖTLEN ISPÁN, ki kellő gyakorlattal bír, állást nyer br. Bánffy Ferencz apagyfalusi (Szolnok-Doboka várm.) gazdaságában. Pályázatok bizonyítványokkal felszerelve nevezett birtokoshoz nyújtandók be. (831.)

Különlélek.

6 lóerejű, könnyű és jó Hornsbi-féle Lokomobil.

Szalmaival is fűthető, jutányos áron eladó.

Megtekinthető: özv.

Galambfalviné

Székelly-Kocsárdi gazdaságában.

Bővebb felvilágosítást ad Gombos József gazdaságkezelője. (825)

Az első gömörmegei sajtgyár Gortva-Kisfalud, u. p. Várge, ajánlja saját gyártmányát.

Schwarzenbergi sajt kilója 65 krajczár.

Havasi sajt, darabja 12 krajczár.

Imperial 1 tucatt 1.20 frt. (822)

A nemesített aicsuthi tengeri,

mint korán érő, bőtermékes, mint igen értékes kereskedelmi áru, közkedveltségnek örvend és a hazai keményszemű tengerifélék között a legkiválóbbnak van elismerve. A vetőmag nemesítése évről-évre folytatódik, a csövek kiválasztása különös gondossággal történik.

Termelők részére a folyó évben is ad el az uradalom vetőmagot az alább megjelölt árak mellett: vetőmagnak válogatott csövek közepérszrűt, kézzel morzolt vetőmag ára métermázsánként 18 korona. Hasonló módon válogatott csövekről géppel morzolt tengeri ára métermázsánként 15 korona. Az árak A c s a állomásra szállítva (Bicske-sárbogárdi helyi érdekű vonalon) zsákon kívül értendők. Zsákok önköltségen lesznek szállítva. Kézzel morzoltból 0.50 q-nál, géppel morzoltból 3 q-nál kevesebb mennyiség nem szállítatik.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése, vagy az áru vasuti elővételése mellett, — míg a készlet tart — elfogad a

Főhercegi gazdasági Intézőség Fejérvár-Acsán (Posta-, vasut-, táviró-állomás.)

„Eladó hegyi széna 400, esetleg 500 métermázsas. Br. Bánffy Kazimirnál N.-Enyed. (837.)

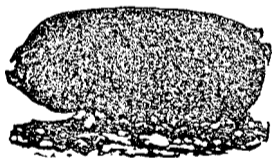
(543.)

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőt Hantz György társa Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izzalással tartósan és olcsó ártért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázn!

Telivér Poland Kina

süldök, koczák és kanok, renyésztesre alkalmas, szép és fejlett példányok 8—9 hónaposak eladók. Ugyiszintén tavaszi ellésből származó malacokra előjegyzést elfogadok.

Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások: Ordódyné Malláth Gizella

Budapest, IV., Muzeum-körút 7. szám. (748.)

Diadal sec

legjobb hazai pezsgő

Eberhardt Antal

Budafok.

Árlap ingyen. (797.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd

drassói uradalmában

up. Koczsa, Alsófehérvármegye kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökor,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül előnyös árban,

továbbá

pekingi kacsák,

amerikai diócsemeték,

sorfák. (775.)

Gazdák

és gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Degen Jakab

Budapest, IX., Közraktár-ut 28. (az ELEVÁTORRAL szemben.) Számos elismerő levél nálam betekinthező. Több ezer gazdaságban már bevezetve. (821.)

Diana-telep. Tar, állatpászor készítményei, ló, szarvasmarha, sertés, kutyá, vad, baromfi, galamb és halak részére ezen egyedüli hazai gyártmány felülmúlja jószág és táperő tekintetében az eddig létező összes külföldi gyári készítményeket, mert tiszta minden silány anyagtól. Szín hús lepény, csontliszt- és cukorrépa-val 5 kiló bérmentve postán 2 kor 80 fillér, 50 kiló 18 kor. Főelőnyei: hogy az állatok rendkívül kedvelik, könnyen emészthető, a csont és izomképződést elősegíti s így az állatok megbetegedésének elejét veszi, a mellet olcsóbb minden más eledelnél, kényelmes, tiszta s könnyen ellenőrizhető! Rendelésnél szükséges tudatni, milyen állat részére lesz a lepény felhasználva. (823.)

Eladó szőlőkaró.

Hasított tölgyfa 2 méteres szőlőkaró

ezere 36 koronáért

ab Egeres vasuti állomás waggonba rakva eladó.

Megrendelések Bokor Károly t. biróhoz Kolozsvárra intézendők. (826.)

Erdei csemeték,

szép erős átültetett luczfenyő és fekete fenyő

1000 drb 2 éves 6 kor., 3 éves 8 kor., 4 éves 10 kor., 10,000 drb 50—70—90 korona.

Tölgy (Qupedunculata) 1000 drb 1 éves 8 kor., 10,000 drb. 70 kor.

Egyébb faiskolai cikkek árjegyzék szerint.

Pecz Ármin faiskola tulajdonosnál, BUDAPEST, VIII., kalvária-tér 8. (835. I.)

SIMMENTHALI üszők

megvételre kerestetnek (12—15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnék. (1005.)

3 drb Marhamérleg

1500 kgr hordképességű erős vaskorlással 2 1/3 méter hosszú, 1 1/2 méter széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

őeska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78. (803.)

Gyümölcsfa keféket, valamint egyéb

kefe és seprőárút

gazdasági, ipari és háztartási célra ajánl:

Wiszokj és Társa

keféáru gyára Budapest, VI. Király-utca 66. sz.

Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

Eladó 2 drb.

Poland Kina tenyészkoça

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

Eladó kisbirtok.

Nyugdíjas hivatalnoknak igen alkalmas nemesi birtok eladó, a tordai vasut állomástól 5 kilométerre, csendes, mégsem félre eső helyen; kitűnő ivó viz, egészséges levegő. Van 4 hold belsőség, szép gyümölcsös kertben kőház, 6 szoba, ko yha és kamarával, egyéb gazdasági épületek, ára 5000 frt. Továbbá 25 h. I. oszt szántó a falu mellett, egy tagban, mellette 4 h. belsőség, két szellőházzal; 6 h rét, 14 h. erdő, vágható tűzfával végre 14 marhára leelőzőg, ára 9000 frt, 6-00 frt bankcheer rajta maradhat. Cím a kiadóhivatalban. (813)

Tavaszi vetésre szállít meg-
megbízható szlavoniai

Vetőmakkot

a legjutányosabb áron hektoli-
ter vagy métermázsánként.

Sperber és Berger
Sziszeken

Horvátország.

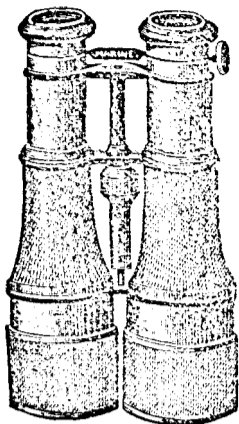
(834.)

CALDERONI ÉS TÁRSA, Budapest,

IV., Váci-utca I. szám.

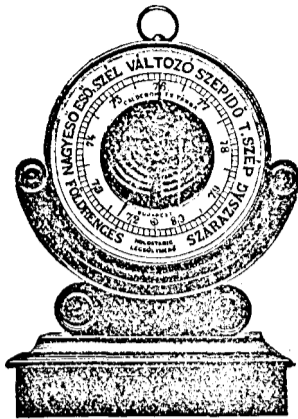
IV., Kis-Hid-utca 8. szám.

Gazdaságokban nélkülözhetetlen műszerek.

Villamos fagyjelső hőmérők.

Aeroid légsúlymérők középfinom és finom művezetettel, Higanylegsúlymérők, Maximal-minimalhőmérők, melyen leolvasható volt a leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok, Mérőlánczok rectificációval, Aczél-mérőszallagok vaskereszten, Szőgtüzi korong, Üvegház-hőmérő, Fagyjelző-hőmérők, Zivatarjelző-hőmérők, Szoba-hőmérők, Kazal-hőmérők, Pincze-hőmérők széles beosztással. Melegágy-hőmérők, Keverék-hőmérők, Burgonya-mérleg, Eső-mérők mérőhengerrel, Hygrométer (nedvmérő), Lambrecht-féle nedvmérő, Hitelesített szesz mérők, Hitelesített czukormérők, Kappeler-féle tejmérők, Soxleth-féle tejmérő hőmérők, Wagner-féle bormérő üvegből, Alambic Salleron készülék, a bor szesztartalmának meghatározására, Szőgtükrök.

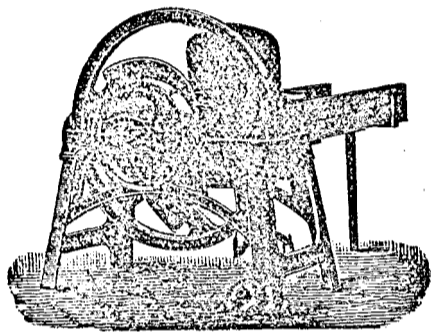

Tábori, mesei és színházi látcsövek, Fényképészeti készülékek. Legújabb Zeiss-féle távcsövek, Szemüvegek és orrcsípítők.

(806.)

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Baleset

kizárva!

Szecs kavágók szabad. önműködő kiemelővel.

Répavágók, darálómalmok,

!!! Gőzfűllesztő-készülékek !!!

legújabb és legkényelmesebb szerkezetben

Umráth és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 10 lóerőig, ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
Ipari mozgonyok 100 lóerőig. ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

(544. I.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

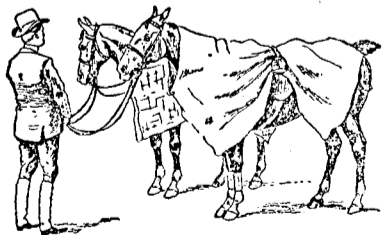
(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szük-ségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertés por (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragados száj- és körömfájás elleni angol por $\frac{1}{2}$ kiló 2 kor., $\frac{1}{4}$ kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallításán Kolozsvárt, minden gyógyszertárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)